

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celotno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celotno 50 Din, za
inozemstvo 100 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopis se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejema - Uredništvo
telefon štev. 50, upravnalstvo štev. 328

SCODENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stoip. peti-vrsta
mali oglasi po 150
in 2 D. večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o. pri včetem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutri
rozen pondeljek in
dneva po prezniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekovnica
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Kam?

Belgrajske vladne krize so najžalostnejša slika naših političnih razmer. Imamo celo vrsto strank in klubov, ki so na razpolago vsaki kombinaciji, ne da bi vprašali za načela, ki jih bodo izvajali v vodstvu državnih poslov, ki prepostavljajo osebne ali kliksarske koristi brez ozira na blagor države in naroda. Komaj se pojavi glasovi o izprenembah v kabinetu, že se oglesi n. pr. Pribičević v Žerjav in poudarja, kako nujno potrebni so državi samostalni demokrati, pa naj novo vlado sestavlja g. Pašić ali Jovanović ali Davidović ali kdorkoli. V politični nedoslednosti in vztrajni borbi za oblast je prekosil Pribičevića samo njegov drug g. Stipica Radić.

Človek bi misil, da se ob takem obilju ministriških kandidatov mora rešiti vsaka kriza v 24 urah. In vendar se stalno v vsakem slučaju ponavlja priskutno zavlačevanje, ki mu manjka vsak povod in vzrok in ki škoduje državi in njenemu ugledu na zunaj, še huje pa državni notranji upravi, ki s tem vsake četrt leta zastoji in uniči še ono malo dobro, ki ga ima državni aparat vsaj od normalnega rednega poslovanja.

Pri vsaki krizi izgleda, da moramo dokazati, da smo Balkanci v tistem nesrečnem poslu besede, s katero zapad označuje nadnjške pol. razmere v jugovzhodni Evropi.

Sedanjega kriza se odlikuje po posebni ogabnosti. Ogromna korupcijska afera je dala povod za demisijo. Stjepan Radić je svečano napovedal boj korupciji in kot ljudski tribun zahteval sklicanje skupščine, ki naj sodi in obudi sina in s tem seveda tudi očeta.

Ves svet sedaj ve, kako daleč smo prišli. Vsemu svetu smo se s to krizo obtožili, da pri nas korupcija vlada v najširih krogih, da naš državni denar gine v žepih visokih gojijufov, ki so pod senco »odličnih rodbinskih zvez imunizirani pred sodnikom in biričem.

Druga faza krize nas je še huje osramotila. Med voditelji strank vladne koalicije se ne vodijo pogajanja več o tem, kako bi se korupcijske afere do dna razčistile, nič več se ne stavi za prvo naloge nove vlade zadostitev pravici, povrnitev škode in kazen krivcev — vse to sta Pašić in Radić opustila in sedaj gre samo še za nekaj formalnosti, o katerih naj bi se voditelji sporazumeli in s tem kriji svojo krvavo kupčijo.

Tako torej. Najprej priznamo, da ni nobenega rednega sredstva več, ki bi moglo zatreti korupcijo — tako huda je, da mora pasti vlada. Pri pripravah za novo vlado pa dokazemo, da ni v nas več tiste odporne sile, ki bi bila potrebna, da nimamo več moči, ki bi upovstala vlado reda, pravčnosti in poštovanja. Ali se zavedata Pašić in Radić, kako s takim »reševanjem« povečujeta našo sramoto?

Če potrebno spoznanje ni še prodrlo do teh dveh nesrečnih voditeljev našega parlamenta, je pa toliko globlje padlo nad narod. Narod vidi in čuti, da je osebno koristovstvo na ljudski račun postal poklic celih stotin ljudi, ki se sedaj bore na življenje in smrt za ta svoj položaj. Narod vidi, da moč korupcionistov nadvladuje naše javno življenje in da so doslej še vsi, ki so poskušali zrušiti to državno nesrečo, naleteli na nepremagljive ovire.

Davidovičeva vlada je padla, ker je napovedala oster protikorupcijski zakon. Po padcu te vlade se je korupcija bohotno razplasila. Sedaj pa nimamo niti toliko moči, kolikor pred enim letom, da bi vsaj zajezili, če že ne moremo zatreći te kuge.

Ni še padla odločitev, mogoča so še iznenadenja. Toda, če se bo razvoj nadaljeval v tej smeri kot zadnja dva dni, bo sedanja kriza kiona vseh naših sramot.

ZAGREBSKI IN BELGRAJSKI RADIC.

Zagreb, 7. aprila. (Izv.) Radićev »Dom« je v svojem poročilu o vladni krizi zopet pol napadov na Pašića. Piše, da je Pašić s težkim srcem podal demisijo, ker je dobro vedel, da je to zadnjič, ker ne bo nikdar več sestavil vlade. Izključeno je, da bi dobil ponoven mandat za sestavo vlade ali volitveni mandat. S tem bo konec Pašićeve politike, ker nobeden izmed njegovih naslednikov ne bo vodil politike več v dosedanjem pravcu. Kot nasledniki Pašićevi se imenujejo Ljuba Jovanović, Momčilo Ninčić ali V. Marinković. »Dom« pše dalje, da bosta v vladi tudi dva Slovence, eden iz SLS, drugi pa iz ZKSL. — V tem članku pride do izraza vsa omahljivost in dvoličnost Radićeve politike, ki obenem s temi napadi še vedno sodeluje v Belgradu s Pašićem. Vsi današnji zagrebski dnevniki prinašajo vesti o umikanju Stjepana Radića.

STJEPAN RADIĆ

Zagreb, 7. aprila. (Izv.) Radićev »Dom« je v svojem poročilu o vladni krizi zopet pol napadov na Pašića. Piše, da je Pašić s težkim srcem podal demisijo, ker je dobro vedel, da je to zadnjič, ker ne bo nikdar več sestavil vlade. Izključeno je, da bi dobil ponoven mandat za sestavo vlade ali volitveni mandat. S tem bo konec Pašićeve politike, ker nobeden izmed njegovih naslednikov ne bo vodil politike več v dosedanjem pravcu. Kot nasledniki Pašićevi se imenujejo Ljuba Jovanović, Momčilo Ninčić ali V. Marinković. »Dom« pše dalje, da bosta v vladi tudi dva Slovence, eden iz SLS, drugi pa iz ZKSL. — V tem članku pride do izraza vsa omahljivost in dvoličnost Radićeve politike, ki obenem s temi napadi še vedno sodeluje v Belgradu s Pašićem. Vsi današnji zagrebski dnevniki prinašajo vesti o umikanju Stjepana Radića.

Gre samo za sklicanje parlamenta.

RADIČ POPUŠČA. — Z ZAHTEVO PO SKLICANJU SKUPŠČINE KRIJE SVOJ UMIK. — SEJA RADIKALNIH MINISTROV. — PAVLE RADIČ POSREDUJE. — NOV RADIČEV ULTIMAT. — LJUBA JOVANOVIĆ PRI KRALJU. — KOALICIJSKA VLADA ŠE VEDNO V OSPREDJU.

Belgrad, 7. aprila. (Izv.) Včeraj napovedani sestanek med Pašićem in Radićem se je vršil danes dopoldne med 10. in pol 12. Stjepan Radić je prišel v predsedništvo vlade v spremstvu dr. Nikića. V večji predsedništvo vlade so bili zbrani časnikarji. Na njihovo vprašanje, kako se kaj počuti, je dejal, da mu gre prav dobro in da gre k Pašiću, da ga informira.

Po sestanku je Stjepan Radić izjavil: »S Pašićem sva se razgovarjala. Gre samo za to, ali se bo parlament sestal 12. aprila. Pašić bo povabil k sebi nekatere svoje priatelje in bo z njimi razpravljal o tej naši zahtevi. Mislim, da se bo vse srečno končalo. Sedaj grem k kralju, da ga o vsem obvestim.«

Radić je nato odšel v avdijenco, ki je bil kratka. Po tej avdijenci je Radić izjavil naslednje: »Kralja sem obvestil o svojem razgovoru s Pašićem. Naglasil sem, da bi se mogla kriza končati za Pašića neugodno, ako ne bi sprejel naših predlogov in meni do 4 popoldne odgovoril. Mi vtrajamo na tem, da se parlament sestane 12. aprila, 16. aprila pa da pride na dnevni red interpelacija. Vlada mora na to interpelacijo odgovoriti, ker je to v interesu države. Odgovor mora biti meritoren. Po interpelaciji bi prišel na dnevni red druge stvari.«

»Kako mislite, da se bo razvijala kriza?«

»Popoldne se bodo nadaljevala konzultiranja,« je odgovoril Radić.

»Mislite, da bi mogel kdo drugi dobiti mandat?«

»Kralj ne imenuje nikogar. Nam je vseeno, kdo to izvrši.« Po tem odgovoru se je Stjepan Radić odpeljal v kabinet, kjer so ga pričakovali pravki njegove stranke.

Ko je bil Radić na dvoru, se je vršila pri Pašiću konferenca, kateri so prisostvovali skoraj vsi radikalni ministri. Konferenca je trajala zelo dolgo. Na tej konferenci se je razpravljalo o stališču, ki se naj zavzame k novemu predlogu Stjepana Radića.

Ministri niso hoteli dajati nobenih izjav. Le Srškič je odgovoril: »Gre za to, kdaj naj se sklice skupščina.« Radikali niso na tej konferenci napravili nobenega definitivnega sklepa. Vse so dela na popoldne. Pašić je namreč sklical ob 4. popoldne na sejo svoje ministre.

Popoldne ob 5 je bil poleg radikalnih poslancev v predsedništvo vlade tudi Pavle Radić. Pašić ga je sprejel in mu je razložil svoje mišljenje, ki je bilo v glavnem očitajočega značaja. Pavle Radić je odšel zelo pobit iz predsedništva vlade v kabinet prosvetnega ministarstva, da obvesti strica o neuspešnem razgovoru s Pašićem. Pašić se je okrog 7 odpeljal na stanovanje.

Uzunović, ki je takoj za Pašićem odšel na dvor, je med potoma razlagal časnikarjem, da je Nikola Pašić povedal Pavle Radiću, da ne more sprejeti njegovih zahtev in da zahteva razna jamstva. Kakšna so ta jamstva, tega Uzunović ni hotel povedati. Poslovil se je od časnikarjev in odšel v avdijenco. Ko je odhajal Uzunović z dvora, je izjavil, da ga kralj ni sprejel in da nima nobenega mandata, marveč da je bil samo v dvornem maršalatu.

Belgrad, 7. aprila. (Izv.) Zvečer je Stjepan Radić sprejel časnikarje in jim izjavil, da bo do jutri opoldne počakal na Pašićev odgovor. Če do tedaj ne dobi odgovora ali če Pašić odkloni njegove zahteve, bo seveda moral o tem obvestiti kralja in izvajati posledice.

Belgrad, 7. aprila. (Izv.) Sinočnji Radićev nastop in njegovo pomirljivo zadržanje je vzbudilo v javnosti kakor tudi v gotovem delu parlamentarcev precejšnje presenečenje. Zato se je z napetostjo pričakovalo, kakšen bo rezultat od radikalov že sroči napovedanega sestanka med Radićem in Pašićem.

Stjepan Radić je obiskal Pašića v kabinetu predsedstva vlade okrog 10. ure dopoldne. Pri njem je ostal nad pol drugo uro. Po končanem sestanku je z mogočno gesto sporočil časnikarjem, da je stavil Pašiću nove predloge, in sicer, da bi se skupščina sestala 12. aprila, 16. pa naj bi se pričelo z razpravo o znanih interpelacijah glede Rade Pašića.

Ne glede na to, da je Radić v tem novem predlogu storil velik korak k popuščanju s tem, da je odstopil od zahteve, da bi se naj skupščina sklical 8. aprila, se je vendarilo

da je po Stjepan Radićevem nastopu odločitev zopet v Pašićevih rokah. Sicer se je poudarjalo, da Pašić tudi teh predlogov ne more sprejeti, vendar je bilo jasno, da se je Pašićevi stališči vsled takega preokreta nekoliko okreplilo.

Dejstvo, da je dobil Pašić samo kratek rok, kar je tembolj potreben z ozirom na njegovo znano zavlačevalno taktiko, je napravilo ugoden vtis. Proti večeru se je mislilo, da bo po Pašićevem odgovoru prišlo do različevanja, ne glede na to, ali bi Pašić pristal ali ne. Pričakovanje se ni izpolnilo. Predvsem Pašić ni dal Radiću končnoveljavnega odgovora. Stjepan Radić je pa na svojo izjavo, kako odločno je stavil ultimatum do 4. popoldne, pozabil.

Po veste iz Pašićeve okolice je Pašićev stališče še vedno nespremenjeno. Misli se, da so Radićevi predlogi nova demagogija in da so nesprejemljivi. Morda bo Pašić pristal na to, da bi skupščina vzela v pretres interpelacijo o njegovem sinu. Mislijo pa, da mora imeti zato popolna jamstva za uspeh pri glasovanju. Trdi se, da bi v slučaju ponovne sestave sedanje vladne koalicije pri razpravi o interpelaciji velik del radikalov glasoval proti vladni, ki bi na ta način ostala v manjšini.

S parlamentarnim porazom bi bila zapetljena Pašićeva usoda in bi zopet prišlo do krize. Zato zahteva Pašić jejasna in čvrsta jamstva, da bi se to ne zgodilo. Kaka jamstva bi lahko dali radičevci, o tem radikalni ne govorijo. Misli se, da bi bila poleg teh jamstev potrebnega še druga. Razpravlja se o tem, da bi v slučaju sestave nove vlade stopila v vlado tudi še ena opozicionalna stranka.

Nekateri misljijo, da bi to bila lahko SLS, češ da bi bilo to najbolje, ker bi takšna vlada predstavljala večino Slovencev, Hrvatov in Srbov. Ker pa radikalni dobro vedo in so jih merodajni krogovi povedali, da SLS ni na prodaj in da ni misliti, da bi Pašića podpirala v izvajaju njegove osebne politike, misljijo bolj na samostojne demokrate.

Ta stranka si je v reševanju velikosrbškega centralizma že dosedel ponovno pridobila lepe zasluge. Gotovo je, da je tudi sedaj pripravljena vse storiti, samo da bi kmalu prišla do vlade.

Glede Radića se splošno naglaša njegovo neprestano spremjanje. Tekom te krize je stavljal radikalom najmanj 10 ultimatov, katere so vse odbili. Stjepan Radić je ostal tih. Tudi današnjo brclo, ki mu jo je dal Pašić, je mirno spravil in bo počakal do jutri. Gotovo je, da bi mogel Radić odstopiti na celi črti, če bi tako postopanje ne imelo zelo neljubih posledic, ker bi znova okreplilo Pašićev prestiž in ugled. Zato mnogi činitelji ne glede na slepo mišljenje med Pašićem in Radićem odločno nadaljujejo s svojo akcijo za boljšo rešitev krize.

V ospredju še vedno stoji koalicijska vlada. Poučeni krogovi zatrjujejo, da bo jutri imenovan mandatar. Nekateri tudi trdijo, da je ravno z ozirom na to Pašićeva okolica dala razglasiti, da je Pašić pristal na to, da prevezme vodstvo Nikola Uzunović, dosedanji minister za javna dela. Z imenovanjem tega kandidata si hočejo Pašićevi priatelji še nadalje ohraniti vodstvo politike. Prihajajo še z drugimi kandidaturami, vendar so pa to kombinacije posameznikov in njihove skromne želje.

Veliko senzacijo je vzbudila vest, da je bil Ljuba Jovanović v avdijenci. Pozno zvečer je dobil povabilo. Tako je odšel v dvor ter se dolgo časa razgovarjal s kraljem.

V tem dejstvu in v drugih dogodkih, o katerih se v javnosti ne more pisati, vidijo nekateri krogovi najboljši dokaz za to, da se kriza razvija v smeri, katera se je inavgurirala v začetku, in da so zato Pašićevi naporji, da bi za hrbotom javnosti napravil sporazum z Radićem, ostali brezuspešni.

CASOPISNI BOJ PASIĆ-JOVANOVIĆ. Belgrad, 7. aprila. (Izv.) Včerajšnji »Politiki« je nek radikal, Pašićev pristaš, podal mišljenje glede sedanje krize. V tem mišljenju je udaril ne samo po Jovanovićevih ljudeh, ampak po vseh drugih, ki se bore proti Pašiću. Sedanje stanje primerja s stanjem leta 1892., ko se je pričelo proti Milanom Obrenovićem strahovito preganjanje radikalov. Članar pravi, da se sedaj pripravlja prav isti počasni. — Član iz Jovanovićeve skupine je v

današnji »Politiki« na to odgovoril in pravi med drugim: Takrat, ko so se vršila ta preganjanja radikalov, je vladal Milan Obrenović, ki ni vedel, kako kralj mora delati in kaj lahko storiti. Sedaj vlad Aleksander Karagiorgjević, ki to dobro ve. Tedaj so ljudi zapirali radi poštenih načel

Atentat na Mussolinija.

50 LETNA IRKA STRELJALA NA MUSSOLINIU. — MUSSOLINI ZADET V NOS. — RANA NI NEVARNA. — NAPADALKO SO PRIJELI.

Rim, 7. aprila. (Izv.) Ko se je ministrski predsednik Mussolini danes dopoldne ob 11 vratil s kapitola, kjer se je vršila mednarodna konferenca za kirurgijo, in je korakal med množico, ki mu je prijevala viharne ovacije, je oddala neka stara žena proti njemu strel iz revolverja. Strel je zadel Mussolinija v nosnice. Ministrski predsednik je ostal popolnoma miren in hladnokrvni. Zaukazal je takoj, da se prepriči vsako maščevanje. Zbrana množica je namreč popadla napadalku in policiji se je le z veliko težavo posrečilo iztrgati jo iz rok razburjene množice.

Rim, 7. aprila. (Izv.) O atentatu na Mussolinija poročajo se sledeče podrobnosti: ko se je ministrski predsednik vračal s kapitola, mu je množica dijakov zapela fašistovsko himno, nakar je Mussolini dvignil roko v pozdrav in se obrnil proti grči dijakom, ki je naenkrat počil strel. Strel je šel skozi nosnice in je bil Mussolini takoj ves krvav po rokah, srajci in obleki. Priskočil je k njemu zdravnik Bastianelli, ki je pogledal rano in vzne-mirjeni množici izjavil, da ni nikake nevernosti. Ljudje so takoj pograbili 50letno napadalko, ki je stala v prvi vrsti med množico, ki je tvorila špalir. O osebi napadalke se je najprej raznesla vest, da je slovenskega pokoljenja, nato, da je Romunka ali Rusinja. Gruča dijaki so takoj odšla demonstrirat pred rusko sovjetsko poslaništvo, vendar je policija zabranila demonstracije in poslaništvo zastrnila. Demonstranti so za tem odšli pred uredništvo opozicionalnega lista »Il mondo«, vdrli

v prostore in jih demolirali. Druge opozicione liste pa so demonstranti pobirali po mestu in jih sežigali. Vest o atentatu se je hitro razširila po mestu in na deželo.

Atentat na Mussolinija se je ponesrečil samo vsled okoliščine, da se je predsednik ravno v hipu, ko je napadalka oddala strel, nagnil v stran. Neka priča o dogodku je izvedala, da se je napadalka neposredno pred dogodkom pogovarjala z nekim moškim z belo brado, ki je priporočal, da naj nekaj skrije v časopisu. V resnici je bil to malokalibrski revolver, s katerega je oddala strel na Mussolinija. Opaziti revolver je bilo skoro nemogoče, ker je bilo videti samo časopis, s katerim je mahala kakor v pozdrav. Mussolini se je takoj po napadu obrnil proti množici in funkcijonarjem, ki so ga obkolili in rekel: »Se sem živ. Saj se mi ni ničesar zgodilo. Nikakega povoda ni za kako raburjenje. — Kakor se doznavata, se radi atentata odhod v Tripolis ne bo odložil.

Prvi podatki, ki jih je dala atentatorica, so bili neresnični. Kasneje so ugotovili, da je to 50 letna Irka Violet Albina Gibson, angleška državljanka.

Rim, 7. aprila. (Izv.) Ugotovili so, da je atentatorica Gibson 27. februar 1925 skušala izvršiti samomor. Atentatorica izhaja iz irske rodovine barona Ashbourne iz Dalchy pri Dublinu. Rojena je bila leta 1876. Njen brat lord Ashbourne, ki je sedaj lastnik posestva, je baje zelo ekscentričen.

postane narodna. Sveti nemški rimski imperij seve ni bil volje, da bi dal duška ob svojih mejah samostojni tuji kulturi in narodna zavest se v teh narodnostih vzbudi šele sredi 19. stoletja. Naša književnost je mlada, ali književnost ni kultura. Naša kultura so naše cerkve, naše kmetije, so naši ljudje, ki ob nedeljah polnijo cerkev. Naša kultura je katolicizem in te kulture se dolgo že veselimo. Korošči so božji službi udani, ni ljudstva, ki bi bilo bolj pošteno, bolj bogabojče in ki bi svoje duhovnike bolj častilo — tako piše starji kronist Helmold leta 1150 o koroških Slovencih — zdaj pa pride nekdo in pravi, da na Koroškem med Slovenci kulture ni! Danikjer ni kulture izven Nemčije, to je tista blazna trditev, ki jo je kričal med vojno Stuart Houston Chamberlain v svet dodelj, da je višja kultura zmagala nižjo, a zmaga ni bila nemška! Kultura je nekaj mednarodnega, bistvo je občedlovesko, narodne so samo niane. Višek kulture je Evropa doživel v gotični dobi, ko je bila še verna. Čim huje se širi brezverstvo, tem hitreje se vrši propadanje. Naše ljudstvo je še verno, zlasti kar ga je z nami in njegova kultura je višja kakor kultura Bauernbunda in njegovih plesov, s katerim lovi kmetsko mladino v svoje politične zanke. Kot dokaz, da nimamo kulturo, se navaja dejstvo, da koroški Slovenci nimajo inteligence. A zakaj je nimamo? Ker našo mladino pa sili ponemčujejo, ker našim ljudem dajejo možnost priti do kraha v javnih službah, samo, ko so zatajili svojo narodnost. Sicer pa ne pripoznavamo, da bi bil mnogoštevilni izobraženi proletariat nosilec kulture. Nemci so s svojimi inteligenți poprej obsipali Avstrijo in seve sedaj obsipajo naše kraje ter srepo gledajo vsakega Slovenca, ki bi hotel ž njimi tekmovati.

Se neko vprašanje dela našim nemškim prijateljem preglavico: Kdo plača stroške kulturne avtonomije? Na to je lahko odgovoriti: Kdo pa danes nosi stroške nemškega kulturnega aparata v naši slovenski deželi? Da Slovenec ne bo naprej vzdrževal tega nepotrebnega kulturnega aparata, je pač menda samoposebi umevno. Avtonomija je samopomoč, pravi Nemec. Zdi se nam, da ima naša avtonomija neizogibno posledico, da postanejo avtonomni tudi naši Nemci, saj ne bodo hoteli, da jim mi govorimo v njihove stvari? Plačujte sami svoje nemške in mi slovenske šole, ki jih ne bo težko plačevati, ko neha skupno šolsko breme. Saj si pri svoji skromnosti še lahko kaj prihranimo.

Približno isto kakor v Monatshefte bremo v Tagespošti. Še tej moramo posvetiti par besed: Ako Nemci tisočkrat trdijo pred svetom, kar je očvidno neresnično in se da takoj dokazati kot neresnica, bomo seve tisočinjak ugovarjali in zavračali neresnico. List piše: »Bezüglich des Rechtes auf die Pflege ihres Volkstums in der Schule sind in Kärnten keine neuen Bestimmungen nötig, weil die Lehrpläne der ultraquistischen Schulen ohnehin den bodenständigen Unterricht vorsehene. Takšno pisarenje je grda sleparja. Nemec ima za bodenständig nemščino in jo vriva brez usmiljenja našim slovenskim otrokom. Objavite učni načrt naših utrakovističnih šol in videlo se bo, da je tudi na teh edina knjiga, v kateri je par slovenskih besedi, abecednik, potem pa je vse nemško. Poleg utrakovističnih šol pa je na slovenskih tleh dolga vrsta drugih, skoraj vse šole severno od Drave, ki so se proglašile kot nemške in niti abecednik ni več slovenski. To ni ljudska šola, ki ne vzgaja v materinem jeziku, to je najgrša politika nestrnega sosednjega naroda, ki naše otroke zatira; zatiranje pa moramo plačevati sami s

svojimi davki. Utrakovistična šola je nemška šola vseskozi; čudimo se, da se kdo drzne to tajiti in slepariti po svetu, da je šolski pouk v slovenskem delu Koroške bodenständig!«

Vse, kar je prav.

Nvajeni smo, da se po »Jutrovih preduhih ne pretaka čista studenčnica, pa naj bo že prilika katerakoli. Vendar bi človek mislil, da se mora »Jutro« ipak nekoliko ozirati na tiste svoje politične pristaše, ki še niso popolnoma prelomili s starimi slovenskimi tradicijami in ki še obhajajo vsaj največje katoliške praznike. Sploh je spoštanje do velikih praznikov — bodisi lastnih bodisi drugoverskih — eno izmed elementarnih pravil civilizacije, ki ga na splošno ne kršijo niti židje niti mohamedanci in celo pogani ne. Zato nas je velikonočno »Jutro« kljub vsem dosedanjim izkušnjam vendarle presenetilo. Saj je nagromadilo v svoji velikonočni prilogi toliko blasfemij, toliko proizvodov perverzne domišljije, kakor bi si jih publiku nikdar ne upal nuditi na največji cerkveni praznik noben drug list na svetu, ki zavzema svoje mesto v polni javnosti in prihaja v družine. Mi najodločnejše protestiramo proti taki žalitvi verskih čustev celokupnega slovenskega naroda, proti toliki javni kršitvi spodobnosti, proti toliki surovi brezobjavnosti nasproti družinam in mladini, ki vendar še davno ni vsa v taboru »Jutrovih« malih oglasnivkov. Tega protesta ne dvigamo kot strankarsko glasilo, marveč v imenu vseh poštenih slovenskih ljudi ne glede na politično prepričanje.

Pozitivno vemo, da so se tudi v hišah političnih nasprotnikov zgražali in ogorčevali nad ostudnostmi, ki jim jih je baš za velikonoč poslalo v hišo »Jutro«. Toda ker so to na ta ali oni načini odvisni ljudje, je gotovo, da si sami ne bodo upali javno odprieti ust. Zato storimo to mi tudi v njihovem imenu. Pri tem nas ne vodi niti najmanj kak politični namen, saj vemo, da je taka pisava sama ob sebi za vse poštenje ljudi najresnejši opomin, da svojo stvar ločijo od struje, ki na tak način zastruplja vodnjake narodne kulture in morale. Zaradi te kulture in morale protestiramo! Imamo zakone, ki zagotavljajo zaščito vere in javne hravnosti — naj se spoštujejo in izvršujejo! List, ki se prodaja na ulicah in ki ga razposilja in dostavlja drž. pošta, ne sme žaliti verskih čustev ogromne večine prebivalstva, ne sme biti nosilec bacilov moralne kuge. Komur se hoče perverzne literature, naj jo odlaga ali išče v drugih, vsaj širši javnosti manj dostopnih virih. Te sramote mora biti enkrat konec, da bi ravno v slovenskem jeziku izhajal najfrivolnejši list v Jugoslaviji. Politična stranka ali struja ali list, ki si ne upa drugače obstati, nego da skruni verske ideale in vse, kar je bilo doslej narodu svetega, pač ni vreden, da živi le en dan. Ce je vaša stvar poštena, se borite zanje s poštenimi sredstvi, pa naj so tudi brezobjavna. Narodne vere in kulture, ki je katoliška, in ljudske morale pa se ne dotikajte! Naj si tudi spada pornografija in la Pater Kajetan v vaš napredni kulturni program, kakor ste sami izjavili, te pravice nimate, da ubijate v ljudstvu ideale in morale, da žalite verska čustva ogromne večine naroda!

Pozivamo naše poslance, da nastopijo v narodni skupščini in na drugih merodajnih mestih za to, da se vera in morala v javnosti brezobjavno spuščujeta. To je pač najmanj, kar smemo kot člani svobodne narodne in kulturne države zahtevati. Stregati je treba končno krinko z obrazu ljudem, ki v skupščini in na drugih popriščih političnega boja nastopajo s trditvijo, da niso proti veri, marveč samo proti »klerkalizmu«, da vero celo visoko spoštujejo. Proč s korupcijo tudi v političnem tisku!

Beležke

△ Tako je. O sedanji vladni krizi piše »Jutro«: »Gotovo je le eno, da za državo in narod zadovoljivo reševanje našega notranjopolitičnega problema ni mogoče brez sodelovanja SDS.« »Slov. narod« pa piše o isti stvari: »Korupcije v naši državi ni mogoče odpraviti s tem, da se izmenja v drž. upravi par oseb, tem manj, ako pridejo na njihovo mesto drugi z enakimi instinkti.« — Dobro je povedal Žerjavov popoldnevnik Žerjavovemu dopoldnevniku.

△ Na veliki boben tolče »Jutro«, da bi opozorilo »merodajne« na to, da so samostojni demokrati za vsako ceno dobiti, in piše: »Značilno je, kako veliko pozornost vsi belgrajski politični krogi in vsi belgrajski listi posvečajo zadržanju samostojnih demokratov. Neprestano se govori o možnosti obnovitve Narodnega bloka... — Začilobog se doslej razen Pribičevičevega tiska noben belgrajski list za »zadržanje« samostojnih demokratov še ni zmenil. Baje pa se je res v nedeljo zvezčer v gostilni »Kod tri šešira« v veseli družbi krokarjev govorilo o kombinaciji Pašić-Pribičević-Korošec, kar je bila seveda le šala, toda neki senzacije željni novinarji jo je brž telefoniral v svet. Le »Jutro« kot resen list tega slabega dovtipa ni prineslo, zato pa je naredilo res dober dovtip s svojo senzacijo o zadržanju samostojnih demokratov.

Najnovejše

Mandat za sestavo vlade prejel Uzunović.

Belgrad, 7. aprila. (Izv.) (Ob 11 zvečer.) Po kratki avdijenci Ljube Jovanovića je bil sprejet od kralja v avdijenco g. Nikola Uzunović. Po končani avdijenci je v predsedništvu vlade, kjer so bili zbrani ministri dr. Momčilo Ničić, dr. Milan Srkić, Miša Tritunović, dr. Boža Maksimović, izjavil časnikarjem, ki so tam čakali, da je prejel od kralja mandat za sestavo vlade, ki bo nadaljevala delo na sporazumu Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V teknu jutrišnjega dopoldneva obišče Uzunović gg. Pašića in Radića. Izjavil je, da je optimist z ozirom na svoj uspeh.

Egiptovsko pismo.

Volitev novega kalifa in — Anglija!

Vseh mohamedanov je okrog 240 milijonov; polovica jih je pod angleško oblastjo, ali pa v takih državah, ki so od Angležev odvisne; ni čudno, ce se je Angleška že od nekdaj trudila, da bi dobila kalifa v svojo drželo. — Veliko se pa prizadeva za vpostavitev kalifata tudi visoka mohamedanska ali islamska šola, ki je v Kajiriji. Že l. 1924 in 1925 so se vršila zborovanja in posvetovanja v Kajiriji za to volitev.

Predvsem se trudi Mohamed Abdul Fadil, šejkh ali veliki ulema, (po našem rektor univerze) Azha, da bi se kalif kmalo izvolil. — Ulema je bogoslovec in obenem pravnik islamu. Znak ulema je belo pokrivalo: turban. Ta rektor islamske univerze v Kajiriji je zdaj razposlal na višje verske predstojnike mohamedanske vsega sveta vabilna na shod v Kajiriji za čas od 18. do 23. maja t. l. Namen zborovanja je volitev novega kalifa. Pismo namreč pravi:

»Temu vabilu na shod prilagamo prepis določob glede kalifata, ki jih je ugotovil Veliki zbor vseh ulem celega Egipta dne 25. marca l. 1924. Na te določbe se je treba posebno ozirati radi dogodkov v Turčiji.

Določba 14. zahteva, da se zborejo zastopniki in poslanci vseh mohamedanskih držav, ker ti imajo pravico vprašanje kalifata in sicer samo iz verskega stališča.

Odsek, ki ima pripraviti vse potrebno za občni zbor, se je sešel dne 17. januarja 1925. Tu se je sklenilo, da se občni zbor islamski sklical takoj naslednje leto. Dotlej naj se poskrbi, da se vpeljejo zvezne med islamskim svetom in da se poravnava krvavi nemir na Arabskem polotoku in da se poleže vihar v kraljestvu Hedžas, da se omogoči zastopstvo vseh teh držel na občnem zboru.

Kakor hitro je bila končana vojska v Hedžasu, se je odbor zopet sešel pod našim vodstvom dne 3. februar 1926, in je pregledal došle odgovore. Sklenilo se je torej, da se zberejo Islamski kongres v zadavi kalifata v Kajiriji dne 13. maja in se konča dne 23. maja 1926.

Da ima občni zbor celega islamskega sveta potrebno ukreniti glede kalifata, je verska dolžnost. Določba 12. Velikega zobra vseh ulem v Kajiriji namreč pravi:

Po mohamedanski veri in po mnenju vseh izobražencev je kalifat za islam največje važnosti, kajti kalif je varuh, glava in zastopnik vere in islamske edinosti. Dolžnost vsega mohamedana je, da podpira vprašanje kalifata, kakor to zahteva živa vera, in da to vprašanje ne bo delalo težav raznemu načinu vladanja po različnih drželah, kjer žive mohamedani.

To povabilo velikega uleme v Kajiriji so razposlali na verske predstojnike mohamedanske v Palestini, Siriji, Arabiji, Indiji, Afganistanu, Turkestangu, Beludžistanu, Turčiji, Perziji, Javji, Tripolitaniji, Tuniziji, Alžiru in Maroku.

Pojavili pa so se takoj tudi razni kandidati za čast kalifa.

Na prvem mestu je egiptovski kralj Fuad I. Zdi se, da za njim stoji Angleška in pa islamska visoka šola v Kajiriji. Na drugem mestu se imenuje Abd el Krim, ki že od l. 1921 vodi vojsko v Maroku v Rifu zoper Francoze in Špance. Ta zelo zmožen in na vse strani pretkan mož je zdaj prvi junak vsega mohamedanskega sveta. — Na tretjem mestu se ponuja Ibn Saud, kralj dežele Hedžas v Arabiji. Saud je iz rodu Vahabitov; premagal je kralja, ki so ga bili nastavili Angleži; polastil se je svetih mest Meke in Medine in še vedno dalje svoje roke steguje. — Za kandidata se je prijavil Ahmed es Serif, poglavar verske islamske ločine Senusi; svoje rodrove ima v severni Afriki in v Sahari. Serif je velik nasprotnik Italije, ki mu je prav zadnjil čas vzel oaza Džarabuh.

Razen teh štirih kandidatov bi prišel še v poštev za kalifa brat zadnjega egiptovskega kavedive, in brat zadnjega turškega sultana.

Toda še preden se je zbral islamski kongres, so se že pokazale težave. Nedavno novodošli poslanik turški Mohor el Din paša se je izrazil uredniku lista Al Siassa, da se Turčija ne bo udeležila volitve kalifa.

Kako bo z volitvijo, bom o svojem času že poročal.

Aleksandrija, 25. marca 1926.

P. Adolf Čadež.

Dnevne novice

★ Skofovske konference. V Zagrebu se vrši konferenca izvršilnega odbora jugoslovanskega episkopata, katere se udeležujejo vsi člani tega odbora. Obravnavali bodo več važnih verskih vprašanj, ki so aktualna v naši državi.

★ Nepopravljena krivica izza dobe PP režima. V Stopercih služuje kot šolski vodja g. Černigoj, ki je bil pod Davidovičevim vladom pravilno ter pravomočno imenovan za šolskega voditelja k Sv. Križu pri Slatini. Marsikater protizakonitost PP vladanja je zadnja vrla popravila in je kolikor toliko uvedla na Slov. Štejerskem zakonitost glede zasedbe definitivnih mest na osnovnih šolah. Od pre-ganjancev, ki so trpeli radi strankarske zagrizenosti pod prejšnjim režimom je ostal postavnega zadoščanja nedelezen še g. Černigoj, ki je znani kot izborni šolnik ter prosvetni delavec med pripristim podeželskim ljudstvom. Čas bi bil pač že, da se zopet podeli nazaj tudi tej žrtvi strankarske zagrizenosti ono učno mesto, katero ji pripada po zakonu, pedagoški in kulturni delavnosti ter zaslugah.

★ Izpremembe v sodni službi. Postavljeni so: 1. za izvršilnega uradnika pri okrajnem sodišču v Murski Soboti — Jakob Torkar, poduradnik pri okrožnem sodišču v Novem mestu; 2. za kancliste; za področje višjega deželnega sodišča v Ljubljani — Janko Gostič, pisarniški oficijant pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani ter Anton Križnik, pisarniški pomočnik pri okrajnem sodišču na Vrhniku; za okrajno sodišče v Kamniku — Alojz Kralj, pisarniški oficijant pri okrajnem sodišču v Litiji; za okrajno sodišče v Kranjski gori — Miroslav Kušar, pisarniški pomočnik pri okrajnem sodišču v Tržiču; za okrajno sodišče v Kozjem — Zoran Rajšp, pisarniški oficijant pri okrajnem sodišču v Ormožu; za okrajno sodišče v Marenbergu — Fran Perhavc, pisarniški oficijant pri okrožnem sodišču v Mariboru; za okrajno sodišče na Vrancem — Edvard Ižanc, pisarniški oficijant pri istem sodišču. 3. Premeščeni so: kanclist Bernard Mikuletič od okrajnega sodišča v Marenbergu k okrajnemu sodišču v Mokronogu; kanclist Matija Zorjan od okrajnega sodišča v Velikih Laščah k okrajnemu sodišču v Mariboru ter kanclist Stanko Čuk od okrajnega sodišča v Kranjski gori k okrajnemu sodišču v Kranju.

★ Imenovanji. Dosedanji višji komisar na oddelku za socialno politiko v Ljubljani dr. Anton Mrak je imenovan za podravnatelja statističnega urada v Zagrebu; dosedana tajnica na istem oddelku za socialno politiko Alojzija Stebjeva je imenovana za tajnico pri krajevni zaščiti dece in mladine v Ljubljani.

★ Po krvavem dogodku v Prestranku. V torem se je v Postojni vršil slovenski spredvod žrtev roparskega napada v Prestranku. Pogrebni slovesnosti so se udeležili predstavitelji civilnih in vojaških oblasti ter fašizma in mnogo ljudstva. Obe krsti so prenesli v župno cerkev, kjer so ju blagoslovili. Tu so se vršili tudi govorji. Kot prvi je govoril prefekt Gasti, ki je naglasil, da sodelujejo pri zasedovanju roparjev tako oblasti tostran kakor onstran meje, ker zločin nima domovine. Koncem govorja je napovedal, da se bo med postojanskim in okoliščanskim prebivalstvom takoj uvelodlo podpisovanje prispevkov za spomenik padlim: Del Fiumeju in Tempesteju. Spomenik bo iz kraškega marmorja in bo imel obliko zlomljene stebre; stal bo na bregu Pivke, na >sveti meji Italije<. Nato sta govorila gen. Pugliese v imenu armade in gen. Ragioni v imenu narodne milice ter še par drugih zastopnikov korporacij. Po dovršenih slovesnostih so krsti prenesli na poseben vlak, ki ju je odpeljal v domači kraj. — Fašisti so nabili lepake, v katerih prizelajo padliju žrtvama maščevanje. — Hiše preiskave se nadaljujejo; aretirali so zopet več oseb, a podrobnosti ni mogoče zvesteti. Kakor poroča Ag. Stefani, so bili ostali trije roparji, ki se jim je posrečilo uteči, prišli skupaj v St. Peter, kjer so si razdelili plen. Bili so to Grželj iz Postojne, 21 letni mehanik Rafael Samsa iz Ilirske Bistrike in še eden, čigar imena pa še niso doznanli. Samo, ki ni identičen s sinom trnovskega industrijalca, so pozneje aretirale jugoslovanske oblasti na Rakeku; našli so pri njem 20.000 lir. Kam sta se obrnila Grželj in ostali izmed trojice, ni znano in ju še niso dobili.

★ Obl. umetnik! Dne 10. aprila t. l. ob 17 popoldne se vrši v prostorih restavracije Ljubljanski dvor občni zbor Strokovnega Udruženja jugosl. obl. umetnikov (sekcija Ljubljana), na katerega radi izredne važnosti, zlasti volitve v novi odbor, vabimo ne le vse društvene člane, marveč tudi vse ostale umetnike, ki niso Udruženju včlanjeni. — Odbor.

★ Sejmi v Št. Rupertu pri Mokronogu. Zupanstvo občine Št. Rupert pri Mokronogu razglaša, da velje oziroma oživi stare živinske sejme za govedo, konje in prašiče. Prvi tak občinski sejem v Št. Rupertu se vrši v tekočem letu v soboto po Beli nedelji, t. j. 17. t. m.

★ Smrtna kosa. Ob letosnjih velikonočnih praznikih je zadela bridka izguba ugledno in spoštovano družino Jerajevu, p. d. Pleščevu pri Ljubnem ob Savinji. Dne 1. aprila je namreč umrl za pljučnico sin Jožef kot vojak v Skoplju. Vest o njegovi smrti je došla zelo nepričakovano, ker je še 29. marca pisal. —

Rajni Jože je bil eden izmed najboljših fantov v naši župniji. Zato tudi žaluje za njim vsa župnija. Posebno težko bo pogrešalo ravnega prosvetno društvo, katerega predsednik je bil. Spoštovani družini Pleščevi pa izrekamo vsi župljeni, ki smo poznali blagatega mladeniča, iskreno sožalje. Bog je gotovo poplačal svojega zvestega služabnika.

★ Na naslov g. okrajnega glavarja v Ljubljani. Ce greš ob nedeljah in praznikih po cesti iz Ljubljane proti Posavju, si od topničarske vojašnice dalje neprestano v smrtni nevarnosti. Avtomobili dirajo z brezmejno brzino ne oziraje se na mnogoštevilne pasante, kolesarji dirajo po obeh hodnikih tako, da se imaš zgolj srečnemu slučaju zahvaliti, če si dospel na cilj z nepoškodovanimi udi. Če v izogibanju na hodnikih nisi dovolj spreten, te kolesar kratkomalo povozí, če mu pa nato oporekaš, moraš si v srečo štetiti, če te blagodarni kolesar milostno odpravi le s par klofutami. Kdor je bil na velikonočni pondeljek popoldne na sprehodu na Posavju, ta je lahko vse te zanimivosti videl. Glavni akt tega dejanja se pa prične seveda še zvečer, ko se vračajo avtomobilisti in kolesarji nazaj proti mestu. Na vsakih sto korakov zamoreš videti manjše in večje incidente med treznimi pasanti in piganimi kolesarji. Tudi se ti lahko pripeti, da te par fantalinov brez vzroka ne nadoma dejansko napade in nimaš nikogar, ki bi te ščitil. Če med tem povrhu še v bližnjih vaseh, kakor se je to zgodilo na velikonočni pondeljek izbruhne požar, je zmeda polpolna. Pri vsem tem ne vidiš od topničarske vojašnice proti Posavju nobenega varnostnega organa, ki bi nadzoroval cestni promet in vsaj s svojo navzočnostjo zasigural osebno varnost. Kakor znano, imamo danes najmanj še enkrat toliko žandarmerijskih organov kot v bivši Avstriji in zato g. okrajnega glavarja v Ljubljani naprošamo, da potrebno ukrene, da bo javna varnost ob nedeljah in praznikih vsaj na glavnih cesti zasigurana.

★ Težko sta obolela č. g. Gašpar Zrnko, župnik v Hajdinu in č. g. Ivan Sivec, župnik v Stoprcih. Sobratom se priporočata v motilevit.

★ Iz delovanja mariborskega okrajnega zastopa. Od prevrata do danes je pokazal mariborski okrajni zastop hvalevredno delavnost in podjetnost. Stare ceste so po možnosti v najboljšem stanju, zgrajenih je bilo tudi več novih cestnih zvez. Letošnje leto so okr. zastopu vezane roke, ker mu ljubljanska finančna delegacija še dosedaj ni nakazala doklad, ki mu gredo po vseh postavah. Radi popolne ukinitve denarnih sredstev ne bo mogel mariborski okr. zastop graditi letos nove nove ceste, ampak je doslej dovršil le popravila na cestah Tezno — Ptuj in Rače — Fram. Napravljajo in izkopavajo se ob vseh cestah, ki spadajo v področje okrajnega zastopa, novi obcestni jarki. V lastni režiji je dal napraviti zastop nove kažipotne tablice, droge in napise, ki bodo v teh dneh postavljeni ter nabiti. Koncem tega tedna se bo vršila seja okrajnega zastopa, na kateri se bo sklepalo o nadaljnih korakih radi ukinitve okrajnih doklad. O zaključkih te velevažne seje bomo poročali.

★ Kazen radi sekanja vrbovih kolov. Mariborski okrajni zastop je kaznoval posestnico Pesniškega dvora Julijano Špes z globo 2500 Din, ker je pustila sekati vrbove kole ob Pesnici. Vrbovje ob Pesnici je zasajeno od okrajnega zastopa in zadržuje trganje zemlje ob času naličov in poplav.

★ Nov inženir. Na dunajski tehniki je 23. marca g. Aleksander Pretner, sin tržaškega odvetnika dr. M. Pretnerja, položil izpit za stavbnega inženirja.

★ Požar na Vrhu pri Višnji gori. Okoli pol 8 ure je na velikonočni pondeljek takoj po prvi maši izbruhnil požar v vasi Vrh, pol ure nad višnjegorsko farno cerkvijo. Pogorela so posestniku Antonu Habjanu vsa gospodarska poslopja z vsem inventarjem. Živino so z velikim naporom rešili nekoliko osmojeno in omamljeno. Hiša mu je ostala. Velika sreča je, da je bilo brezvetrovno. Motorna brizgalna višnjegorske požarne brambe je sicer izborno delovala, ali kaj, ko se je pa kapnica takoj izpraznila. Pod vasjo leži sicer močan studec, skoraj potoček, toda bilo je premalo cevi. Naj bo ta požar v opomin, da se prekrbi zadostna množina cevi. Požar je baje povzročil 5 letni deček s cigaro.

★ Za spomenik padlim v Škofiji Loki. Pri podružnici Društva vojnih invalidov se je sestavil odbor za postavo spomenika v vojni padlim vojakom. Odbor je sestavljen iz članov podružnice in zastopnikov občin Škofija Loki, Stara Loka in Zmince. Načrti za spomenik so že gotovi, stroški so proračunjeni na 15—20.000 Din. S pobiranjem prostovoljnih prispevkov se je pričelo po okolici in v kratek tem se bo pobiral tudi po mestu v Škofiji Loki. V ta namen je bilo poslanih na posameznike, razne korporacije in družbe več prošenj s čeki. Nekateri so se že odzvali in poslali večje in manjše zneske, vse druge pa prosi odbor, da po svojih močeh kaj darujejo za spomenik. S postavljanjem spomenika se bo pričelo spomiladi, ako bo dovolj sredstev na razpolago.

★ Od 1. aprila dalje dobite vse vrste klekljanih čipk po na novo znižanih cenah v

prodajalni Osred. čipkarske zadruge v Ljubljani, Pon Trnčo 1.

★ Skušnje poštnih pripravnikov. V Belgradu se vrše že par tednov izkušnje poštnih pripravnikov in pripravnic iz cele naše države. Slovenski pripravniki in pripravnice so doslej pri izkušnjah odnesli prvenstvo. Večina je napravila izkušnjo z odliko, nekaj z dobrim uspehom, padel pa ni nihče.

★ Agrarni reformni interesenti. Tehnični elaborat o utrditvi objektov na veleposestvu Oskarja Koslerja v Ortenku je javno razpoložen v mestnem gospodarskem uradu med običajnimi uradnimi urami, in sicer v času od 8. do incl. 15. aprila 1926. Natančnejši podatki so pa razvidni iz tozadnevnega razglasja, pritrjenega na občinski deski.

★ Požar na Črešnjevcu. Na velikonočno nedeljo popoldne je začelo goreti v hiši Krasnikovi na Črešnjevcu pri Slov. Bistrici. Ogenj se je vsled vetra bliskoma razširil na gospodarsko poslopje in tudi na sosednjo hišo gospodinu Visočnik. Niti živine ni bilo mogoče rešiti. Zgorele so 3 krave in 1 svinja. Hiše pa so zgorele do tal. Vzrok požara je še neznan.

★ Žrtev vojaške granate. V Jezeru pri Preserju sta našla pastirja Anton Uršič in Jože Stražišar staro vojaško granato, ki pa še ni bila izstreljena. Tolka in razbijala sta jo neprevidneža in ker ni hotela razleteti, sta jo nesla domov. Tam sta jo trdno privila v velikega francoza in sta jo začela odpirati. Granata pa je, in to ravno, ko je skočil Stražišar po neko orodje, razletela s silnim pokonom. Delci granate so zadeli Uršiča v trebuh in pa v obe roki in nogi in je dobil precej nevarne poškodbe, tako da so ga morali odpeljati v bolničko. Njegov tovariš pa je ostal k sreči nepoškodovan. Tudi je napravila granata, ki je bila srednjega kalibra, precejšnjo škodo na poslopju.

★ Javna dražba lova. Lovišče občine Kapele se odda potom javne dražbe dne 21. aprila t. l. s pričetkom ob 10 v zakup pri okrajnem glavarju v Brežicah, in sicer za dobo od 1. maja t. l. do 31. maja 1930. V loviliču se nahajajo zajci, srne, jerebic, kljunači in race vseh vrst. Točnejše pogope se zamore dobiti pri navedenem okrajnem glavarju.

★ Nevarna in pretkana vložilska družba na delu. Javnosti so znani slučaji vložkov v šolske zavode in davčne urade, ki so se izvršili pred tedni na doslej neodkrit način v Mariboru, Ptiju in Ljubljani. Pred tedni je vložila pretkana vložilska družba v prostore ptujskega davčnega urada in se lotila z navorjanjem denarnih blagajn. Vložilci je policija prepodila pravočasno, poskakali so skozi okno in se odpeljali v nalashč za vlož pripravljenem avtomobilu. Ptujski vložilci so ostavili pri hitrem pobegu kovček z vložilnim orodjem. Kljub skrbnemu zasledovanju se še doslej ni posrečilo izslediti teh svedec. V noči od nedelje na pondeljek je bilo vložljeno v davčni urad v Krškem. Izropana je bila blagajna, v kateri se je nahajal dinarski drobiž in je izginil z vložilci 8000 Din. Svedec je se tudi iz Krškega odpeljal v avtomobilu. V noči teh slučajih gre za eno in isto družbo, katero specijalitet je šolske in blagajne davčnih uradov ter pobeg v avtomobilu. Policija upravičeno sumi, da je »nobel« in pretkana družba iz Avstrije, ker pri nas še doslej ni

smo imeli domačih vložilcev, ki bi se posluževali pri izvrševanju tolovaške obrti avtomobila.

★ Krasna izbira najnovejših bluz. Krištofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg.

Cjubljana

○ Slov. glasb. društvo »Ljubljana«. Danes, točno ob 8. uri zvečer važna vaja celokupnega zbora. Polnoštevilna udeležba strogo obvezna.

○ Dva koncerta v Uniju. V soboto, dne 10. t. m. in v nedeljo, 11. t. m. nastopi prvič na koncertnem odru novi slovenski pevski zbor, katerega članstvo tvori izključno le naše učiteljstvo. Slovenski učiteljski pevski zbor deluje v okviru Društva učiteljev glasbe, vodi ga pa zborovodja g. Srečko Kumar. Za svoj prvi koncert si je zbor izbral večinoma skladbe p. Hugo Sattnera, katerega 75 letnico hoče počastiti s tem koncertom. Poleg pevskega zobra slovenskih učiteljev nastopi tudi ljubljanski srednješolski zbor pod vodstvom prof. Brnobiča. Opozorjamо naše občinstvo na oba koncerta, tako na sobotnega, ki prične ob 8. uri, kakor tudi na nedeljskega, ki se vrši kot ljudski koncert ob 3. uri popoldne. Oba koncerta se vršita v veliki dvorani hotela »Union«. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Zunanji udeleženci lahko naročijo vstopnice z dopisnico na naslov Matične knjigarine. Cene v soboto običajne koncertne, v nedeljo pa znižane ljudske.

○ Pri velikem županu dr. Baltiču odpade danes radi obolelosti gospo Viče dr. Baltičeve običajni jour.

○ Dražba v Narodnem domu. V petek 9. t. m. se bo ob 8. zjutraj vršila v ljubljanskem Narodnem domu dražba raznega gospodinjskega in kavarškega inventarja. Interesenti vabljeni.

○ Umrl so v Ljubljani: Ivana Marn, zasebnica, 58 let. — Frančiška Mal, šivilja, 52 let. — Marija Goršič, zasebnica, 82 let. — Slavica Kokošinek, hči dninarice, 2 leti. — Janez Pohleven, užitkar, 68 let. — Antonija Smerek, zasebnica, 75 let. — Ivana Škarf, hči hišnika, 3 in pol leta. — Roza Mulaček, zasebnica, 65 let. — Antonija Bercko, dninarica, 65 let. — Amalija Babin, mestna uboga, 67 let. — Matija Bankovič, delavec, 55 let. — Ana Pograjec, hči dninarice, 14 mesecev. — Jakob Rešman, mesarski pomočnik, 44 let. — Ivana Hribar, obč. uboga, 67 let. — Marija Velepič, zasebnica, 75 let. — Jakob Bevc, knjigovec, 26 let. — Viktorija Dejak, zasebnica, 84 let. — Ivan Rejc, sin žel. strojevodje, 4 mesecev. — Marija Markovič, hči čevljarja, 6 mesecev. — Marija Vovk, zasebnica, 94 let. — Rozalija Šarc, mestna uboga, 73 let. — Franc Jeras, žel. nadsprev. v pok., 74 let. — Peter Jernejev, žel. čuvaj v pok., 75 let. — Avgust Gabersčik, sin posestnika, 5 let. — Ana Pleško, občinska uboga, 71 let. — Franc Kosovinc, strugar

lavke, ki trebijo gozde ali pa še bolj neprevidni otroci, ki si kurijo v veselje ob ali celo v gozdih. Tako so zakurili taki paglavci ogenj na našem Rožniku in sicer od Ljubljane na levi strani pod rožniško cerkvijo. Ogenj je vetr hitro razpahal in naenkrat so bili paglavci v sredi plamenčkov. Mesto, da bi ogenj pogasili, so pa pobegnili. K sreči je vlekel veter v smeri proti široki goli odprtini, kjer se je ogenj ustavil in tako ni napravil večje škode. — Pri tej priliki se opozarajo tudi izletniki kadilci, da ne mečejo po tleh gorečih ostankov cigaret in cigar, ker je to v gozdu silno nevarno in je povzročilo že velike gozdne požare in pa ogromne škode.

○ Česká obec v Lubljanici pujčuje knihy každý čtvrtek od 7½ do 9 hod. v Národním domě.

Kamnik

Velikonočne praznike smo Kamničani praznovali lepo in slovesno. Že veliki teden se je polnila frančišk. cerkev z romarji, posebno iz Štajerske in Tuhinjske doline. Na veliki petek je Kalvarija kar mrgelela pobožnih vernikov, ki so hodili molit Križanega. Na veliko soboto popoldne in proti večeru pa so se cele množice zgrinjale po glavnem trgu in proti Šutni. Dve velikonočni procesiji imamo v Kamniku, farno iz Šutne in frančiškansko. Prva se vrši ob 5. uri popoldne, druga ob 7. uri zvečer. Kakor vsako leto, sta bili tudi letični skromni. Prva, farna, vsled množice udeležencev, z godbo, častniškim zborom, uradništvo in duhovščino, veličastna v mičnem sijaju in zvonenju šutenskih zvonov. — Druga, frančiškanska, ki se vrši že v mraku, prisrčna in domača, razsvetljena od tisoč in tisoč sveč, lampijonov, z živo pesmijo, godbo in mrmračnimi molitvami ozivljena. Pri obeh procesijah je bilo letos nenavadno mnogo udeležencev in šutenske se je udeležilo posebno moških takoj veliko število ko malokdaj. Slabša je bila oficijelna udeležba javnih uradov. Od državnih uradov smo videli samo tri zastopnike, pa so bili častniški zbor, žendarmerija in finančna kontrola zastopani v lepem številu. Po popolni odsočnosti se je sedala odlikoval občinski odbor, kakor dozdaj vsa leta, odkar ga imajo v rokah demokrati. So pa takoj praktični katoliki Žerjavovega kova.

Razen velikonočnih smo imeli Kamničani ob praznikih še druge procesije. Turistovske in sankaške. Po vsakem vlaku, pričenši v soboto pa na praznike dalje so šle gruče mladih žensk in moških s smučkami ali samo nahrbtniki skozi Kamnik v planine. Vreme so imeli krasno in mislimo, da ni bilo nikomur žal, da je pustil pršno mesto in odšel v božjo naravo. Seveda so tudi Kamničani velikomestni ter so takoj po promenadnem koncertu na trgu pričeli zapuščati grešno mesto in odšli na deželo, z vozili in peš ter se vračali šele proti večeru. Na veliki pondeljek je itak običajna pot v Emav. In Emavov imajo Kamničani več: Radomilje, Komenda, Tunjice, Stražne, Komatarja v Tuhinjski dolini, Krulovca na Duplici in Pirca v Godiču, ki pa eno leto sem streže samo še s pivom, ker je, žal, po smerti svoje žene gostilniško obrt obesil na klin.

Novi odvetnik v Kamniku, dr. Žvokelj, ki je s prvim aprilom otvoril svojo pisarno v prostorih dosedanja dr. Krautove pisarne na pošti, nasproti okr. glavarstva, je ljudstvu že zdaj znan, ker je že par mesecov vodil prejšnjo dr. Krautovo pisarno kot dober advokat in izboren jurist. Sam kmetiški sin ima srce in razumevanje za kmeta. Zato ga vsem prav toplo priporočamo!

Avtotaks je vozil prvič na velikonočni pondeljek. Nabavila si ga je tredka Kregar in Fajdiga in bo vozila ž njim izletnike iz Kamnika do Stahovice. Baje tudi Kamničane v Ljubljano, ker je kamniški vlak prenagel, tako, da se Kamničanom vrti v glavi, ako se vozijo ž njim. Redne vožnje z avtotaksi prične tredka s 15. aprilom in bo računala baje po 5 Din kilometer. Ceneje ko ljubljanski. Postajališče v Kamniku bo pred Narodno čitalnico.

Število avtomobilov je zrastlo že na deset. Razen Kregarjevega avtotaska si je omisil avto tudi pek Novak na Šutni, da bo ž njim vozil pecivo v okolico in semenne. Za Kamnik lep napredok! Na vsakih 240 prebivalcev en avto. Nekateri kamniški vseznali trdijo, da dobi v kratkem avto tudi davkarija. Baje za eksekutorja. Bomo videli!

Sportno društvo je pred prazniki tudi začelo z novim življenjem. Spalo je dolgo, dolgo spanje Pravičnega. Za novega predsednika si je izvolilo novega odvetnika dr. Žvoklja, znanega športnika. Delokrog je lep in obširen, odbor je mlad in upapoln, upajmo še mi v uspehu in želimo od mrtvih vstalemu društvu mnogo, mnogo uspehov in favorit.

Stanovanj je zdaj dovolj praznih na smodnišnici. Pa ne po zaslugu meščanske korporacije, ki je šlo vstajenje mimo njenega >prostozidarskega spanja kakor lanski sneg v aprilu, ampak vsled odredbe vojnega ministrstva, ki morajo po njej vsi stanovnici v smodnišnici plačevati od sobe mesečnih 75—150 dinarjev. Zato so vsi reducirali svoja stanovanja na najbolj potrebno število sob. Kaj ko bi kamniška orodniška postaja, ki zdaj išče za svoje urade novih prostorov, ker so ji prejšnji odpovedani, da iskat tiste na smodnišnico? V mestu bi se že dobil lokal za pisarno, kasarno pa bi lahko imel v smodnišnici. Morda bi ji šla v tem na

roko meščanska korporacija. Stanovanjsko sodišče pa naj vso zadevo prouči in napravi potrebne korake pri vojaški oblasti.

>Jutrovec sočutje. V Kamniku je za praznike posijal mesec. To nam spričuje včerašnje >Jutrovec. Gospodom demokratom je naenkrat prišlo v sreču čudno sočutje z onimi, ki nimajo stanovanj. Seveda naj se izpolni njihovo človekoljublje na ta način, da bi usmiljeni bratje Duhovniški dom, ki še dozidan niter je namenjen upokojenim duhovnikom, drž. in privatnim uradnikom (g. dopisnik >Jutrac, berite drugič >Slovenca bolj pazljivo!) prepustili v porabo onim, ki jim v to poklicani kamniški faktorji vsled svoje ozkorbnosti nočejo preskrbeti stanovanj. Zdaj se je tudi >Jutrovec spomnilo onih, ki so morali izprazniti staro zdravilišče, ki se je že podiralo nad njihovimi gladvami. Seveda, preje je bilo prekmalu! Ako pa vprašate one, ki so se izselili, kje so dobili stanovanje, vam bodo povedali, da stanujejo še vedno v bližini zdravilišča, na svetu usmiljenih bratov. In če obenem vprašate še kamniškega gospoda župana, Vam bo on, že sami ne veste, povedal, da leži zdravilišče v območju mekinske občine, ne pa kamniškega mesta! Sicer vam bodo pa isto in enako povedali gospodje od meščanske korporacije.

Vrhnička

Velikonočne praznike smo letos ob najlepšem vremenu slovesno praznili. Božji grob je pri nas tako lep, da mu ga ni kmalu para; delal bi čast vsaki mestni cerkvi. Letos je bil zlasti lepo razsvetljen z raznobarvnimi električnimi žarnicami in okrašen z najlepšimi cvetočimi rožami. Gospodom duhovnrom, ki so se tako trudili za olepšanje in okrašanje Kristusovega groba, naj Bog poplača njihov trud! Na veliki četrtek in veliki petek zvečer je pevski zbor prepeval krasne žalostinke, na veliko soboto pri slovesnem vstajenju. Gospodovem je izvajal razne nove in stare velikonočne pesmi, na veliko nedeljo ob desetih pa so peli prvič Griesbacherjevo latinsko mašo >Stella maris.

Društvo rokodelskih pomočnikov je uprizorilo v pondeljek 5. t. m. ob pol 8 zvečer po Jules Verneu prirejeno igro >Potovanje okoli zemlje v 80 dneh<, ki jo prirediše v nedeljo dne 11. t. m. S to igro, ki je zopet napolnila dvorano do zadnjega kotička, društvo zaključi letošnjo zimsko sezono.

Nesreča ali zločin. V torek zjutraj so našli na obrežju Ljubljance za poštnim poslopjem okrvavljen klobuk in moško kolo. Domneva se, da se je pripetila nezgoda ali zločin. Čudno je, da nihče izmed bližnjih stanovalcev ni čul kakšga krika ali klicanja na pomoč. Žandarmerija preiskuje zagonetno zadevo.

Vrtljak. Pred prazniki se je nastanil na Vrhnički na prostoru živinškega sejmisa primitive vrtljak, ki ga je oblegala naša mladina in marsikak dinar izdala za neumno guganje.

Jesenice

Velikonočna je bila letošnja velikonočna procesija. Lepo vreme je spravilo staro in mlaado pokonci, vse je hitelo proti farni cerkvi in ko se je bližala peta ura, skoro nisi mogel skozi gnočko k cerkvi. Marsikomu se je solza utrnila, ko je zaslišal iznad božjega groba večno lepo Alelujo, češ, hvala Bogu, spet sem jo učakal. Mogočni zbor pevcev je zapel: Zveličar naš je vstal iz groba, zunaj cerkve pa je isto pesem zaigrala godba. Nato pa se je pomikala dolga vrsta vernikov proti kolodvoru, šolska deca, Marijin vrtec, Marijina družba in dolga, dolga vrsta moških, kar je dalo procesiji poseben sijaj. Potem pa ognje-gasci, tovarniški in jeseniški ter oni iz Krušce, za Orli godbo, nato pevci in Najsvetejše, za nebom pa občinski zastop, uradništvo itd. Zares lepa je velikonočna procesija na Jesenicah. Proti koncu nas je vreme malo plasti, črni oblaki so se zbirali nad nami, vendar ni bilo nič hudega. — Po procesiji pa je bil blagoslov jedil na Savi. Savska cerkev je bila ta dan spremenjena v veliko shrambo jedil, to je dišalo! Velikonočno jutro pa nas je pozdravilo z zlatim soncem, dasi je bilo nekoliko hladno. Popoldne je kar mrgelelo štelcev, ravnotako v pondeljek.

Vlomi so pri nas vedno bolj pogosti. Pred par tedni je bilo vlonljeno v baraku Tarman pred tovarno, kjer so vlonilci odnesli prav vse, kar se je v njej nahajalo. Sedaj pa so tatovi vlonili v baraku traktantinje vdove Žvanove na Savi. Odnesli so ji precej tobaka, nekaj obleke in uro, tako da ima reva okoli 2000 Din skode.

Meflika

Velik požar. Strašna nesreča je zadela vas Dragoševci iz župnije Radovič pri Metliki, kjer bivajo grkokatoliki. Okrog 1. ure ponoči od velike sobote na nedeljo je v hiši na koncu vasi izbruhnil ogenj, ki je pospešen od vetra zajel v kratkem skoro vso vas in jo domala vpepelil. 20 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji, vse orodje, vozovi, živila, dalje tudi nekaj živine, več ovac, kokoši itd. je zgorelo. Ker ni bližu vode, ne kolov, ne vodnjakov — gasili so z vinom — ni bilo mogoče oteći prav ničesar. Vaščani, ki so prihiteli, zbujeni iz sna, iz hiš napol oblečeni, so bili kakor nori. Ožgala se je tudi neka žena, da so jo morali takoj odpeljati v bolnico, in en otrok. Pravijo, da je začpal nekdo iz ma-

ščevanja. Ubogo ljudstvo! Beda velikanska, pomoč nujna!

Novo cerkevico, oziroma kapelo, dobimo v prijaznih Radovičih. Načrti so odobreni in se prične že v prihodnjih tednih z delom. Vzščani so tako požrtvovalni in zavzeti za stvar.

Pohoj. Kopači v vinogradih so jako veseli ljudje. Tako so se zadržali nedavno v neki zidanici pozno v noč. Pa so se nekaj sprekli in je nekdo udaril mladega fanta Simčiča iz Radovič parkrat prav krepko z motiko po glavi. Udarec, dasi ne ravno smrtni, so bili tako hudi.

Cerkniška dolina

Nov župan. Pozabili smo Vam povedati, da imamo v Cerknici novega župana. G. Matija Obreza se je zaradi družinskih razmer županski časti odpovedal in samostojni >gospodarski in demokratski občini<ki očetje so si izvolili novega poglavarja v osebi g. Werniga. Bilo srečno!

Dva nevarna tička. Vsa okolica se je oddahnila, ko se je razvedelo, da sta zopet pod klučem zloglasna brata Ris. Bo vsaj za nekaj mesecev zopet mir.

Prosleta. Dne 25. in 28. marca smo imeli priliko videti na našem odru lepo žaloigro >Roza Jelodovska<. Vsa čast igralcem, ki so nam nekatere prizore tako dovršeno podali, da je ostalo malokatero oko suho. — Dne 5. aprila so nas pa naši nadležni študentje razveselili z duhovito Molièrovo komedijo: >Scapinove zvijače<. Igralci, posebno Scapin, so svoje vloge prav dobro rešili.

Velikonočna procesija je bila lepa. Posebno strurna četa Orlov in Orlic je impozirala. Naša >bogabogača< inteligenco se procesije letos — izjemoma — ni udeležila. — Na velikonočni pondeljek po deseti maši je priredila godba gasilnega društva prvi promenadni koncert. S čudovito vztrajnostjo in požrtvovalnostjo so se v kratkem času izvezeli toliko, da posekajo marsikatero — >škandal-bando<, ki muči po raznih pridelkah učesa potrebljivega občinstva. Želimo jih obilo uspeha!

Rakek. Novost, ki je privabilo skupaj cel Rakek, je bila nogometna tekma med mostovno rakovsko >Sokola in >Orla<, ki se je vršila dne 5. t. m. Rezultat 100 minut trajajoče tekme: >Orel< je zmagal s 5 : 0. Ne maramo trdit, da je >Orel< igral brezhibno, saj so šele začetniki, a vendar tako živahne igre nismo pričakovali. Upamo, da si bo naš nogometni klub pod vodstvom agilnega gosp. Šusteršiča priboril še novih favoritov.

Maribor

URADNO?

Demokrati ne morejo videti prav nobenega, še tako idealnega podjetja, kjer niso sami neomejeni gospodarji. Zato so tudi proti Mohorjevi družbi postavili konkurenco, ne trgovske, ampak idejno konkurenco. In pri nas v Mariboru so po vseh uradih nastavili svoje poverjenike. Za veliko županstvo, za sodnijo, za davkarijo itd. Že so nam znani nekatere slučaji, da so ti poverjeniki med običajnimi uradnimi urami vršili svojo novo >uradno< službo. Nimamo ničesar proti temu, da so se gg., ki jih Tabor imenoma navaja kot poverjenike za posamezne urade, izjavili za ta posel, prav pa nam ni to, da se določuje delokrog po — uradih, in se vrši celo v uradih med uradnimi urami. Treba je še samo, da se proglaši vsak, kdor tega demokratskega podjetja ne bo podpiral, za veleizdalca. Pa dobro! Bomo delali vsi — uradno!

* * *

Velikonočne procesije so se izvršile v najlepšem redu. Večinoma so ljudje upoštevali slovesnost teh obhodov in so se vedeli vzgledno. Tudi policija je izbrano skrbila za red. Le tu pa tam je kak neotesane stal pokrit, eden je celo pokrit prešel skozi sprevod. Pa take neotesane izjeme niso motile svečenega razpoloženja. Pri procesiji pri župniji sv. Magdalene je bilo lepo popoldansko razpoloženje, vse prav domače nabožno. V župniji Matere Milosti so prednjaci kat. organizacije, ki so s svojim nastopom javno izvedale svoje kat. načelo. Bila so vsa društva v župniji s svojimi zastavami zastopana. Omladinska godba pa je polnoštivlina znova pakala svojo izurjenost. Pri stolnici je bilo bolj oficielno. Presvetli škof se procesije ni mogel udeležiti vsled obolenja. Zato jo je vodil proš dr. Martin Matek. Udeležili so se je vsi najvišji zastopniki državnih, upravnih, sodnih in vojaških oblasti. Izredno mikaven je bil nastop malih, belo oblečenih deklic z znamenji trpljenja Gospodovega. — Pri sv. Jožefu je bila procesija na velikonočno jutro, je vedno zelo obiskana. Letos je bila posebno lepa v lepem jutru.

Pohvalno priznanje smo dolžni cestljanskemu pevskemu društvu, ki nam je pridelo tko izredno petje pri pontifikalni službi božji na Veliko noč. Vsi solisti, ki so iz prijaznosti sodelovali, so svoje velike vloge k jih nudi Mozartova maša v C duru, dovršeno odprli.

Peroka. Gospod Hinko Engelsberger, namestnik dirigenta v Zadružni gospodarski banki in gdč. Jesipina Zagari, uradnica pri vel. županstvu v Mariboru sta bila na velikonočni pondeljek v Tržiču poročena.

Policija je arretirala tekom praznikov 15. ra grajčev, ki so prenočili pri >Grofuc<. Dobili so manjše globe, nekaj pa jih je iz-

gnanih iz mesta. — Drugače so prazniki in Veliki teden minili brez vsake tativne, kar je redkost. Tatovi se zadnje čase Maribora izogibajo.

□ Nenadna smrt. V Melju stanujoča bivša gostilničarka ga. Marija Schauperl je dne 3. t. m. nemadoma umrla, zadeta od kapi.

□ V. redna seja obč. sveta se vrši v petek 2. t. m. ob 17 v mestni posvetovalnici z običajnim dnevnim redom.

□ Nova avtoveza. Kakor smo izvedeli je zaprosil g. Konrad Kauran v Mariboru za

□ V mariborski okolici se je za praznike otvorila zopet cela vrsta »vinotočev pod vejoč ali kakor pravijo meščani »Buschenschanke«. Posestniki vinogradov težko prodajo po pri-merni ceni svoje vino ter zato raje otvorijo vinotoč, kjer spravijo vino hitro in po boljši ceni - denar. Taki vinotoči so namreč ob nedeljah in prostih dnevih vedno dobro obiskani od Mariborčanov. Mestni gospodinjčarjem pa delajo v poletnem času hudo konkurenco in dolgo časa že iščejo načina, kako bi odpravili te svoje konkurence, ki točijo vino brez taks, občinskih in državnih doklad.

□ Zadnja predstava Hudožstvenikov, ki so ponovili na velikonočni ponedeljek komedijo Ostrovskega »Uboštvo in sramota«, je bila zadovoljivo obiskana. Občinstvo je bilo zopet navdušeno za umetnost Rusov ter jim je prijevalo burne ovacije. Gmotni uspeh celokupnega gostovanja ni bil prav zadovoljiv, kajti prvi dve predstavi nista vrgli mnogo. Umetniki so prišli s turneje po Nemčiji v Maribor popolnoma »suhi« ter ko bili prisiljeni, da se tu ustavijo ter opomorejo svojo blagajno. V torek so odpotovali iz Maribora v Varaždin, kjer vprizore dve predstavi. Iz Varaždina gredo v Zagreb in potem naprej proti Rusiji, kamor se končnoveljavno vrnejo.

□ Samomor. Na veliki petek se je ustrelil za Filipičeve mesarije na Teznu 23 letni Jakob Zuraj. Pognal si je kroglo v prsi v trenutku ko se je poslovil od svojega dekleta. Zgrudil se je težko ranjen in naslednji dan je v bolnici umrl.

□ Na Pohorje. Za praznike je kakor način izginil zadnji sneg s Pohorja in krasno vreme je privabilo cele trume izletnikov. Mariborčani so na Veliki ponedeljek prvič po dolgem zimskem odmoru v večjem številu naškočili Pohorje. Obe koči, Mariborska in Ruška, sta bili dobro obiskani. Dospelo je tudi nekaj Zagrebčanov, ki postajajo od leta do leta bolj navdušeni za naše Pohorje. Izletniki so bili nagrajeni s krasnim razgledom in solncem, ki je pripekalo prav s poletno močjo. Sezona za pohorske izlete se je s tem pričela in sedaj bodo pohorski vrhovi redno vsako nedeljo preplavljeni od mariborskih ljubiteljev prirode.

□ Brezobzirnost avtomobilistov. Radi brezobzirnosti avtomobilistov bi se dne 5. t. m. skoraj zgodila težka nesreča. Neki posestnik se je vozil z mladim plašljivim konjem po cesti od Pesnice proti Lajteršpergu. Konj se je zlasti plašil avtomobilov, ki so tega dne posebno pogosto švigli po omenjeni cesti vozeč razne izletnike v St. Ilj. Razen enega so pa bili vsi avtomobilisti tako obzirni, da so na znamenje voznika in videč splašenega konja vozili mimo voza skrajno počasi. Samo eden je izginil v divjem tempu mimo in to je konja tako preplašilo, da je skočil s ceste v stran ter jo čez cestni jarek udril po travniku. Po težkem naporu se je vozniku posrečilo obvladati preplašenega konja. K sreči se je to dogodilo na ravnini, drugače bi ta brezobzirnost lahko povzročila težko nesrečo.

□ Smrtna kazena razveljavljena. Dne 1. t. m. se je vršila pri okrožnem sodišču v Mariboru nejavna seja kazenskega senata, ki je razpravljala zadevo steklarja Antona Polaka, kateri je bil imeseca septembra 1922 obsojen zaradi roparskega umora trgovca Riharda Rosenfelda v Podvinčih pri Ptiju vsled enoglasnega krivdoreka porotnikov na smrt na vešalih a potem vsled srečnega slučaja pomilovan na dosmrtno težko ječo. Polak je bil takrat obtožen tudi radi dveh izvršenih tativ, katere je priznal. Polak, ki ni hotel priznati umora, je prosil večkrat za obnovno postopanje. Pri senatni seji 1. aprila pa je državni pravnik, vsled izpovedi justificiranega Čiča, kateri je priznal, da je on s Kajščem umoril Rosenfelda po načrtu, katerega je izvedel Zlahetić, predlagal, da se Polak oprosti krivde roparskega umora in zato ga je senat tudi oprostil, ga obsolil radi tativ na pet let težje ječe, tako da bo Polak meseca maja 1927 zapustil kašnilnico. Pri tem krivdoreku je senat vzel v poštev kot obtežljivo 10kratne predkazni radi tativine kot olajšilno pa priznanje in duševno stanje, katerega je Polak pretpel v ječi radi neizvršenega roparskega umora Rosenfelda in mu je zato priznalo največjo kazeno radi tativine.

Celje

□ Koncert invalidov. Kljub temu, da je podružnica Društva vojnih invalidov v Celju pravočasno objavila po dnevnih časopisih, da priredi dne 10. aprila koncert v veliki dvorani celjskega doma, se sedaj po naključju priredi na isti dan še drugi koncert v mestnem gledališču. Da ne bodo invalidi, vdove in sirote s tem prikrajšani, naprošamo slavno občinstvo, da v polnem številu obišče koncert v Celjskem domu, pri katerem sodelujejo najboljši domači umetniki. Invalidi, vdove in sirote, kateri nimajo pričakovati od nikoder nikake podpore kakor od podpornega fonda svoje podružnice, ki je pa zopet navezana edino na prispevke javnosti, upajo, da bo javnost to upoštevala in obvarovala podporni fond podružnice pred občutno škodo, ker je koncert vezan z velikimi stroški. Vstopnice so v predprodaji v Glavni tobačni zalogi in se tudi po invalidih razprodajajo. Program koncerta: 1. a) J. Raff: »Kavatina«; b) Jul. Massenet: »Thais«, vijol. solo iz opere (izvaja g. Sancin z gospo). 2. a) Vasilij Mirk: »Katica«; b) Oskar Dev: »Se ona«; c) Ant. Foerster: »Njega ni« (izvaja kvartet

Ljubljanski zvon). 3. a) Giacomo Puccini: »Bohem«; b) Rimsky Korsakow: »Majska noč« (poje g. Banovec iz Ljubljane). 4. a) Zorko Prelovec: »Tožba«; b) Emil Adamić: »Uspavanka« (poje gdč. Špelca Ramšakova iz Ljubljane). 5. Odmor. 1. Virg. Ranzato: »Serenada« (izvaja g. Sancin z gospo). 2. a) Ant. Foerster: »V tih noči«; b) Zorko Prelovec: »Oj Doberdob«; c) Fr. Marolt: »Oj ta soldaški boben« (izvaja kvartet Ljubljanskega zvona). 3. Rosenberg Ružič: »Češi me češi« (poje gdč. Špelca Ramšakova). 4. Ant. Foerster: Aria »Franja« iz opere: »Gorenjski slavček« (poje g. Banovec iz Ljubljane).

Koroško

Velikonočni »Koroški Slovenec«. »Koroški Slovenec« je prinesel za Veliko noč prilogu na 16 straneh z zanimivo, pestro vsebino, namenjeno najširšim ljudskim slojem. Posebno lepa je Preglejava Velikonočna balada, ki pripoveduje o možu, ki je kot dijak pisal izvrstne slovenske naloge, iz katerih je vel duh velikega rodoljubja, kot mož pa je zaradi lepe družbe zatajil svoj narod. »Saj nisem zato žalosten« - pravi pisatelj. »Le v glavo mi ne gre, kako da je bilo in je pri nas Judežev enajst in apostol en sam...« - Zanimiv je sestavek »Iz vasi v vase«, iz katerega izvemo mnogokaj iz življenja in trpljenja naših bratov onstran Karavank. Istočasno zanimivi so Svobodinovi »Celovški spominic, pravzaprav spomin iz dijaškega življenja v celovškem Marijanisu, kjer so se vzgajali skupna slovenski in nemški fantje. Tu srečamo celo vrsto zanimivih imen - iz slovenskih in nemških vrst, posebno pa se seznamimo z literarnim delom in hotenjem slovenskih semenišnikov, ki se je oblikovalo v »Daničic«. Izmed ostalih gradiva naj omenimo že sestavek o Sv. Savi, ki ga izpopolnjuje velika slika. - Z velikonočno prilogu je poklonil »Koroški Slovenec« rojakom piruh, ki so ga bili gotovo veseli.

Primorsko

Pevski zbor Učiteljske zveze je na velikonočni pondeljek zopet nudil Primorcem bogat duševni užitek. Udeležba je bila ogromna; kakor da bi ljubitelji lepe pesmi slutili, da se bodo morali posloviti od zборa in njegovega voditelja Srečka Kumarja, ki je imenovan za dirigenta »Kola« v Zagrebu. Bog ve ali se bo mogel učiteljski zbor še sestati? Preganjene primorskega učiteljstva se stopnjuje od dneva do dneva, odkar niso hoteli slovanski učitelji stopiti v fašistovske sindikate. Prihodnje leto bo večina slovenskega učiteljsva premeščena globoko v Italijo, druge bodo na lepo odslovili. Zbor je radi svojih dobrin in posebno radi izredne pozitivnosti članov že tako zaslovel pod vodstvom g. Kumarja, da bi bila danes vsaka kritika odveč. Naj omenimo le, da se je izvajanje proti koncu vedno bolj boljšalo, dokler ni doseglo v Mokranjevi »Biljanic višek. Uga-jale so posebno tudi E. Adamićeva »Vragova nevesta« in Foersterjeva »Z glasnim šumom s kora«.

Imenovanje podešatov. V palači Viminale v Rimu dovršujejo ogromno delo: imenovanje 7300 podešatov, ki bodo poslej vladali po občinah. Notranji minister Federzoni je v zadnjih dneh še enkrat opomnil prefekte, naj se točno drže navodil pri predlaganju oseb za podešate. Po teh navodilih se zahteva od moča, ki naj postane podešat, moralna neoporečnost in resnost ter dobro poznavanje upravnih poslov, kar je vse ob sebi umljivo in kar bi pravzaprav zadostovalo. Toda poleg tega zahteva notranji minister od bodočega podešata, da mora biti brezpogojno »sudan režim in ideologijam fašizma«. Če je kandidat med ljudstvom priljubljen ali ne, ne vpraša noben vrabec. Ni težko uganiti, kakšne može dobe za podešate pod takimi pogoji slovenske in hravtske vasi. Prva imenovanja se izvrši 21. t. m.

ZA MESEC MAJNIK PRIPOROČA JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA CERKVENIM ZBOROM:

Deshumlier: 4 Marijine pesmi za mešani zbor, Din 15.-

Faist: 10 cerkvenih pesmi za mešani zbor in orgle Part. Din 20.-, glasovi à Din 4.-

Fejančič: Lavretanske litanijske za mešani zbor, Din 6.-

Foerster: 6 Marijine pesmi za ženski zbor. Part. Din 16.-, glasovi à Din 6.-

Foerster: Lavretanske litanijske M. B. za mešani zbor, Din 6.-

Grum: Odpevanje pri lavreti litanijske za mešani zbor, Din 16.-

Hladič: 8 Marijine kantate za mešani zbor in orgle, Din 12.-

Hladič: Češčena kraljica, 15 Marijine pesmi za mešani zbor in orgle, Part. Din 20.-

Hochreiter: Immaculata, 12 Marijine pesmi za mešani zbor in orgle, Part. Din 20.-, glasovi à Din 4.-

Kogoj: Marijine pesmi raznih skladateljev za mešani zbor, Din 16.-, glasovi à Din 6.-

Lahnar: Smarnične pesmi za meš. z. Din 16.-

Premrl: Godovnje, 17 Marijine pesmi za mešani zbor, Part. Din 16.-, glasovi à Din 6.-

Premrl: Marija ohrani dom in rod Za mešani zbor in orgle, Din 8.-

Premrl: 40 Marijine pesmi za mešani zbor, Part. Din 40.-, glasovi à Din 5.-

+ Premoženje v bolbah. Raznovrstne so oporce, katero so bile narejene, a take, kot je napravil Rotschild, pa še ne. Britanskemu muzeju je namreč zapustil svojo dragoceno zbirko 6000 bolb. Od vsake vrste je imel po en komad s fotografijo in natančnim opisom. Kaj nenavaden posel za bankirja.

Kulturni pregled

Dr. Val. Rožič:

Dr. Jan. Ev. Krekov javni spomenik.

(Bernekerjeva studija.)

Dan za dnem me zanesi stanovska pot po Miklošičevi cesti mimo Kleinnmajer-Bamberge knjigarne, kjer je v izložbenem oknu razpostavljen Bernekerjeva studija: doprsni kip Jan. Ev. Kreka v mavcu. Nisem direktno poklican, da sodim o tej velevažni studiji, ker sem lajik v teh starih vendar si usojam izreči nekaj misli o tej zanimivi Bernekerjevi studiji, ker se nihče ne oglaši, da izreče svoje mnenje o njej, dasi je že približno mesec dni razstavljen. Zdi se mi vselej, kadar grem mimo te Bernekerjeve studije, da pokojni dr. Krek nekam mili proseče gled za menoj, pa naj pridevam od katerihkoli strani.

Svojčas je odbor za postavitev Krekovega javnega spomenika skušal konkurenčnim potom dobiti primeren osnutek za javni spomenik. Toda odbor se ni mogel odločiti za nobenega vposlanega osnutkov. Nato se je odbor odločil, naprositi akademškega kiparja Bernekerja, ki se konkurrenčnega natečaja za dr. Krekov spomenik udeležil, da se zamislji v težavnou idejo, kak naj bi bil dr. Krekov spomenik. Berneker je šel takoj z vso duševno energijo na delo in njegov osnutek je bil odobren. Toda nastale so težko zaradi prostora - kraja, kjer naj bi stal Krekov javni spomenik. Odbor je želel, da bi Krekov spomenik stal v Zvezdi, a ljubljanski magistrat ni pristal na to željo. Razmere so se izpremenile in vprašanje Krekovega javnega spomenika je zaspalo - vse je tisto o njem.

Toda nekateri čestilci pokojnega dr. Kreka - z razlike političnega mišljenja so kljub neugodnem razmeram sedanjih časov prigovarjali kiparju Bernekerju, da naj ne opusti že začete in v konceptu dobo pogojene studije za dr. Krekov spomenik. Berneker je svojo studijo za Krekov javnega spomenika dovršil. A ker nima upanja, da bi mogel kdaj izvršiti celoten spomenik kot tak v marmorju, zato je sedaj razstavil svojo dolgorajno studijo o dr. Kreku ter je pripravljen isti tudi prodati.

Opozaval sem Bernekerjevo studijo Krekove glave do vseh strani in reči moram, da je Berneker v veliki meri pogodil v tej studiji Krekovo zunanjost, kakor tudi njegov notranji duševni profil. Bernekerjeva studija se mi zdi svoje vrste umotvor, kaže neko pot po popolnosti stremče stvarjenje, ki izraža ono globoko duševno mišljenje in življenje, ono dobrohotnost in dobrotljivost, ono bistroumnost in dalekovidnost, ono vesoljno ljubezen do bližnjega, ki je bila pravi održi celoga Krekovega življenja. Bernekerjeva Krekova studija napravi na opozavalca zgrabiljiv utis, da vidi pred seboj Kreka - človekoljuba - pravega samaritana! In to idejo, to vzvišeno zamisel, zajeto iz Krekovega idealnega in realnega življenja, milim, že hotel umetnik-kipar Berneker tudi vpoliti - vduševiti v mrtvi masi, ki naj gledalca sugestivno pritegne nase, ga otara. Oblikovanje tega doprsnega kipa je zame vsaj nekam posebno dovršeno, je umotvor svoje vrste, brez kakih vsljive patetike. Umotvor sam nam predstavlja posebno pročno znanje in uporabljanje anatomije, umetnik s plastično silo dokumentira veliko razumevanje oblik, plosk in kaže usovršenost v izpopolnjevanju raznih linij, ki so potrebne za dosegajo najvišje umetniške potence, za dosegajo, da umotvor, napravljen iz surovega, mrtvega materiala, živi, da v njem impulzira pravo, resnično življenje. Tako oblikovanje se le malokateremu oblikovalnemu umeiniku posreči, da se vglubi tako temeljito v supoporno materijo, da prikaže in ustvari v mrtvem materialu zopet pravi značaj in vso duševnost človeka, ki ga ni več med nami - in vendar je med nami in v nas - še vedno povsod v življenju. Z drugimi besedami: Ce gledaš in zopet studiraš in opazuješ te Bernekerjevo studijo Krekove glave, te nehoti zagrabiti, nekako prijetno objame tista blažilna vesoljnost Krekove ljubomilosti in človečnosti, katero bi jaz zaznamoval kot že preje rečeno: Krekovo samaritanstvo.

Skoda je le, da ta Krekova spomenik ne pride izvrsbe. Se par besedi o Bernekerju samem. Kipar Berneker se ne oklepka kakše moderne metaforoze; ne, njegova umetnost je naravna, neprišljena, tudi ni konvencionalna, temveč je samonika, popolnoma izvirna, iz narodove duše zajeta in zato globoko občutena. Bernekerjeva umetnost je zdrava, živo ustvarjajoča, kar nam dokazujejo tudi drugi njegovi umotvorji: tako sv. Martin nad velikimi vrati pri farni cerkvi na Bledu (Grad), dalje kip Sv. Jan. Nepomuka pred sodnijo v Kranju (Majdičev spomenik), kakor tudi Trubarjev spomenik v parku pred Narodnim domom v Ljubljani. - Umetniško dovršen je tudi njegov kip n. V. našega kralja Aleksandra I., ki je izklesan iz pohorskega marmorja in krasil stopnjišče glavnega vhoda vladne palače v Ljubljani.

Mirno lahko rečemo, da je Bernekerjeva plastična umetnost zdrava, polna življenja in da mrzi ono bolestno rahititost, ki se dandas vobče zajeda v pravo umetniško ustvarjanje.

Plastikar mora podajati to, kar je v resnicu in to mora ostati trajno, večno za vse čase kot dokument takrat živčega naroda, kot dokument visokih njegovega kulture, ker le to ostane, vse drugo preide, mine brez sledu.

Mislim, da bi bilo umestno in velikega ljudskega samaritana dr. Kreka vredno in dostojno,

da bi to Bernekerjevo umetniško dovršeno študijo o dr. Kreku kupili od avtorja kak Zadržni gospodarski zavod ali kak Društveni dom, kaj

vodila za uspešno vodstvo Marijinih družb je podal škofski voditelj dr. Alojzij Merhar. Tajnik Grozdnik je prečital desetero želj in nasvetov, ki so jih zborovalci pismeno prijavili in jim je splošno zborovanje deloma pritegnilo, deloma jih kot neprimerne zavrnilo. Tako n. pr. duhovski zbor ni bil proti zgradbi Marijinega doma, ki bi bil za razvoj družbenega življenja velikega pomena, marveč je le svedoval, naj se s tem na naših težkih družabnih razmerah še nekoliko počaka. — Torej bomo še počakali, toliko lažje, ker je mila sreča Osrednjemu svetu zadnji čas naklonila prostor, kjer bo mogel vršiti svojo družbeno naloge v blagor našim družbam. Voditeljski dan se je sklenil z liturgično pobožnostjo, pri kateri so udeležence slovesno obnovili posvečenje Mariji svoji Kraljici, o kateri jim je prav iz sreca in v sreči govoril p. prior Valerjan Učak.

Nihče ni pričakoval, da bi se na tem zborovanju z enim mahom mogla rešiti vsa vprašanja, odstraniti vse težave in urediti vse važne zadeve. To je pač pečat vsega človeškega, da to, kar nam je božjega na sreču, le počasi dozoreva in gre le z veliko potrežljivostjo svoji izpopolnitvi in dovršenosti nasproti. Z božjo pomočjo in Marijinim blagoslovom pa se je včeraj vendarle naredil važen korak na poti, ki se imenuje Marijina in varno vodi k pravemu življenju. V Mariji in njenih družbah je velika moč.

Duhovniki semiške dekanije imajo sestanek sodalitatis v sredo 14. aprila t. I. na Radovici. Začetek ob pol 11. uri dopoldne.

Socialni vestnik

Konec oddelka za socialno skrb v Ljubljani.

Z zadnjim redukcijami, ki jih je izvršilo ministrstvo za socialno politiko v Belgradu, je oddelek za socialno skrb v Ljubljani nehal obstojati. — Pri Velikem županstvu je ostalo še nekoliko oseb, ki bodo, kakor je videti, izvršile likvidacijo oddelka.

Kdor ve, kaj je bilo na socialnem polju storjenega pri tem oddelku, zlasti v prvih letih po prevratu, ta bo razumel, da je z ukinitvijo te panoge uprave nastala praznотa, ki se bo morala prej ali slej izpolniti. Živimo v času socialnih problemov in zaradi tega ne bo nikakor mogoče, da bomo v pokrajini, kakor je Slovenija, ki stoji socialno na dosteni višini in ki jo čakajo še mnoge socialne naloge, brez upravnih panoge, v kateri naj bi se ti problemi reševali. Ministrstvo za socialno politiko in njegovi oddelki po pokrajnah se likvidirajo, mi pa smo prepričani, da ne bo pretekel dolgo časa, ko bomo zopet morali začeti tam, kjer smo sedaj nehalli, četudi morda v manjšem obsegu.

Ob tej priliki bo treba tudi po pokrajnah združiti vse, kar bistveno spada k socialni državni upravi in to je: invalidstvo, inšpekcijski dela, borze dela, ubožno skrbstvo, zaščita dece, zaščita delavcev, stanovanjstvo in podobno. Videli smo namreč, da nekatere državne socialne inštitucije, ki so neposredno podrejene ministrstvu in so od druge pokrajinske uprave popolnoma ločene, težko delajo in, da posebni interesi pokrajin zahtevajo vodstvo, ki se nahaja v dotični pokrajini. Samo na ta način se bo moglo uspešno izvajati obstoječe socialne zakone in iniciativno posegati v razvoj socialne politike.

Ko bomo primorani vrneti se k obnovi posebne socialne uprave, bomo morali misliti predvsem na to, da si izberemo najvažnejše in za naše razmere neodložljive socialne naloge, katere bomo laglje izvršili, ako bomo pustili ob strani vse ono, kar za naše razmere ni nujno. — Natančneje o tem pisati bi bilo ob likvidaciji socialne politike v državi vsekakor prezgodaj. Namen tega članka je samo opomniti, da se ne nahajamo na pravi poti.

Uradništvo, ki je bilo zaposleno pri oddelku za socialno politiko v Ljubljani, se reducira že od leta 1921. Zaposleno je bilo okrog 15 uradnikov s fakultetno izobrazbo in okrog 50 nameščencev raznih drugih položajev. Leta 1923. je bila izvršena 80 odstotna redukcija, letos ob sprejemu proračuna je reducirano ostalo.

Nobena od prejšnjih redukcij ni bila tako nesocialna kakor zadnja. Preko noči, za Veliko noč, je dobilo veliko število pridnega in zanesljivega uradništva ukaz, da mora zapustiti urad in sicer brez vinarja odpravnine. Edini up, ki ga še odpuščeno uradništvo ima, je namestitev po drugih uradih, kjer so prosta mesta. Zato se je zavezal s hvalevredno vnemo veliki župan dr. Baltič.

Uradništvo samo uvideva, da se v gotovih slučajih morajo izvršiti redukcije. Toda, ako je to mogoče izvesti na dosteni način, kakor z namestitvijo po drugih uradih, kjer so prazna mesta in, kjer se nova razpisujejo istočasno, ko se n. pr. pri socialni upravi reducira, potem bi vsekakor zasluzilo marljivo in vestno uradništvo drugačnega postopanja. Pri vsem tem si pa mnogi od prizadetih, ki so delali pridno in z ljubeznijo, misli: Beograde, Beograd, sam se upropočuješ...

Kupujte srečke za Orlovskega stadion!

Po širnem svetu

Spomini slavne pevke.

Amelita Galli-lurci, slavna opera in koncertna pevka, pripoveduje razne zabavne in resne dogajanje, ob raznih svojih nastopih. Pravi, da je v vlogo, katero ima, tako zavrovana, da naj se pripeti na odru kakršenkoli nepričakovani dogodek, nje ne spravi iz ravnotežja. Ko pa pride z odrą, se pa tembolj od srca nasmeje. Neki večer je pela s čikaško opero v Lexington-operi v Newyorku in sicer v operi »Dinorah«. Imela je novo služkinjo, katera te opere še ni slišala, zato je za kulisami stoeča sledila prizorom na odru. V tretjem dejanju te opere gre »Dinorah« čez most, kateri se pri tem podere. Služkinja, misleča, da se je pripetila nesreča, je planila proti odru, da bi bila v pomoč svoji gospodarici. Seveda je med publiko nastal veliki smeh.

Največ možnosti za kaj nepričakovane nudi Puccinijeva opera »Madame Butterfly«, namreč zaradi otroka, ki nastopi v tej operi. Nekoč je pevka kot Butterfly otroku zavezala oči in prisla ravno do točke, ko se ima ubiti. Toda zavesi ni otroku pravilno pritrnila, tako da je mogel videti skozi in je ugledal za kulisami svojo pravo mater ter z besedami »mama, mama« letel k njej, pustivši primadono samo na odru brez otroka. Avditorij je ta večer pokal od smeja.

Nekoč pa ji je le tudi smeh ušel na odru. Bilo je med svetovno vojno v Newyorku, ko so peli Traviato. Ker je bilo v operi mnogo visokih mornariških oficirjev, je bila naprošena, da bi med 1. in 2. dejanjem pela ameriško himno »Star Spangled Banner«. Ker besedila ni znala na pamet, se je neki Mr. Homer ponudil za suflerja. Ker je ta prvič fungiral kot tak, ni vedel, da je šepetalska školjka tako urejena, da se prav dobro razume, če šepetalec govori nekoliko proč od resonančnega dna. Zato se je nagibal naprej, misleč, da ga bo tako lažje razumela. Bilo pa je ravno narobe, razumela ni ničesar in postajala nemirna in nesigurna. Ker je le še silil naprej, je butnil z glavo ob pod ter s tem ropotom spravil poslušalce in njo v smeh.

Sladoledar.

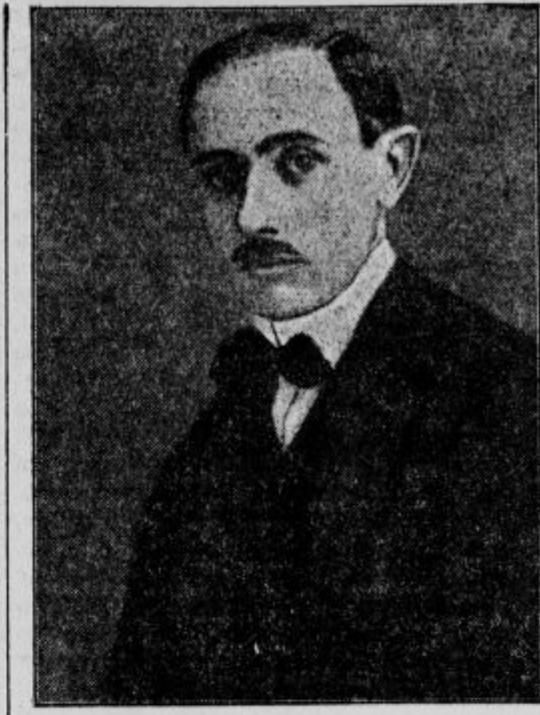
Ker se je že pojavil sladoledar po mestnih ulicah in tudi po drugih bolj oblijdenih krajih, naj povemo nekoliko o tem ljubljencu otrok. Poročevalc velikega angleškega lista je takega sladoledarja intervjuval ter dobil sledeče podatke: »Naša obrt je dobra, kadar gre, a imamo tudi zgubo. Dogodilo se je, da sem na deževnem in hladen dan kasiral samo štiri penije (6 Din) in pa nahod po vrhu. Včasih pa imam dosti opravka. Ko sem oni dan pripeljal voz blizu Hyde-Parka, je prišla k meni neka dobrošrčna starejša dama, a za njo cela procesija otrok. »Ali je vaš sladoled dober in čist?« Seveda, sem rekel, da je, zato ker tudi res je. »No potem pa ga dajte vseku tem malih za šest penijev.« To je bilo dela, a dober zasluzek. Toda nekoč je prišel »gospod« s precejšnjim tropom dečkov ter me vprašal, če hočem vseku tem dati porcijo sladoleta. Seveda sem hotel. Ko pa je bilo treba plačati, me ta začudeno pogleda ter mi pravi: »Jaz sem vas vprašal, če hočete dati sladoled,

ne prodati, in ker ste ga dali, ne vem, čemu bi jaz plačeval darovano stvar.« Pa je odsel, jaz sem pa z odprtimi ustmi ziral za njim. Zopet drug tak trik — na katerega pa sem sedaj že navajam — je, da so prišli trije dečki ter zahtevali za tri penije sladoleda. Dal sem jim ga in ko so vse polizali, mi je vsak položil en peni na roko. »Kaj? Jaz sem vendar dal vsakemu za tri penije.« — »Kako to, mi smo zahtevali za tri penije, ne vsakemu za tri, in ker ni nobeden imel več denarja, sem bil seveda zopet prikrajšan. Na vprašanje, če otroci mnogo denarja zapravijo na sladoledu, mi je mož odgovoril, da je to odvisno, koliko imajo denarja v žepu. Imel sem že dečke — deklic ne toliko — ki so izdali po 15 šilingov na dan (200 Din)! Posebno dečki na počitnicah. Zabavno je gledati odrasle ljudi, ker se sramujejo priti blizu ter stati med otroci in srkati vase hladilno jed. Zato pa pokličajo kakega dečka, ki jim za malo »napitino« prinese sladoleda. Neka stara dama je dvajsetkrat poslala ponj, a potem pa se je moralta izvoščkom odpeljati, a meni pa je s pestjo zažugala. »Ali sem jaz kriv, če ga je toliko posrebal?« — Največ hkrat sem ga prodal nekoč neki družbi, ki ga je zahtevala pol škafa, a čez pol ure je eden od te družbe prišel vprašat, če vem za kako zdravilo proti prevelikemu uživanju sladoleta ...

* * *

+ Pralnica angleške kraljice. Pred sedemindvajsetimi leti sta dva visokošolica v Cambridge sklenila, da se bosta maščevala nad njenou perico. Vsak teden sta dala v pranje srajce, itd., toda perica jima je prinesla ali zmečkane, ali strgane nazaj, včasih pa jih sploh ni prinesla. Ker sta imela nekoliko kapitala, sta sklenila, da ustavovita sama svojo pralnico, odkoder bosta dobivala srajce, kar krne bosta sama hotela. V severnem delu Londona sta najela mali prostor ter poiskala dve primerni deklici, katerima sta dala natančna navodila, kakšne srajce hočeta imeti odslej naprej. Prijatelji na vsečilišču so začeli občudovati njuj srajce in ovratnike ter prositi, da li smojo tudi oni tam oddati perilo. Ta dva pa s tem nista bila zadovoljiva ter sta jih strašila s tem, da tako pranje ni likanje preveč stane. Ker so vsečiliščniki v Cambridge bogati staršev, ta strah ni dosti za legal. Kmalu je bilo treba še pet peric vzeti v službo. Danes je to eno največjih podjetij te stroke na svetu. Več kot petsto ženskega dela je zaposlena v njem. Tudi kraljevi dvor pošilja perilo tu sem in kraljica Marija ima svoj posebni oddelek, a nikdo drugi ne sme vedeti, kaj je dala v pranje, kot le oni, ki ima s tem opravka.

+ Pazi na oči! Zdravniki so dognali, da ima od desetih ljudi, starih nad 21 let, komaj eden popolnoma zdrave oči, a v starosti nad 40 let je skoraj izključeno, da bi imel popolnoma neoporečen vid. Od 10.000 uslužencev neke velike trgovske hiše v Londonu, katerih očesa so zdravniško preiskali, je imelo 63 odstotkov pokvarjene oči, 13 odstotkov je bilo takih, ki so takoj potrebovali zdravnika okulista, a pri ostalih 20 odstotkih je bilo že vse zamujeno.

Grof Pavel Teleki.

Karoly je v odprtrem pismu označil Telekija za enega najvplivnejših podpornikov ponarejevalcev. Teleki je spočetka zanikal vsako sodelovanje pri tej stvari, toda Gerő ga je izdal. Sedaj se grof Teleki pere javno po časopisu in slika svoje sodelovanje v vseh mogočih nedolžnih barvah. Pravi, da je imel l. 1922. nalogu nadzorovati propagandistična in iridentistična društva. Kot tak funkcionar je zvedel tudi za Windischgrätzove načrte. Smatral jih je pa za neizvršljive, ker mu je Gerő poročal, da so klijeji ničvredni. Trdi, da je o stvari obvestil tudi ministrskega predsednika Bethlena in Nadossyja. S tem, da je zadevo prijavil pristojnim oblastem, je Teleki smatral svojo nalogo za končano in se za zadevo ni več brigal. Tako pripoveduje Teleki. Gerő pa ga dolži, da je še l. 1923. govoril ponovno z njim o tej stvari. Francoski policisti so ponovno zahtevali preiskavo o Telekijevi sokrividi.

zgodovinski viri, ki so se ohranili, bojevita pleme v te kraje, jih podjarmili, nakar so se polagoma s podjarmljenci asimilirali. Se danes je dokazal Baelz mnogo sličnosti pri Japoncih z Aino. Po velikosti pripadajo Aino najmanjšim ljudem v vzhodni Aziji. Postave so sključene, imajo široka ramena, močne ude, zelo dolge roke in noge. Glavo imajo podolgovato kakor današnji Japonci, imajo dolgo brado, ker so vsi zelo poraščeni. Barva kože je nekoliko svetlejša kot pri ostalih Mongolih in prehaja že na rdečkasto. Da so Aino nekdaj res prebivali po celi Japonski, dokazuje tudi to dejstvo, da imenujejo Kitajci Japonce še danes »va djim«, kar pomeni »sključen človek« v smislu suženjskega značaja. To se pa z današnjimi Japonci popolnoma nič ne sklapa, ker so znani kot zelo bojevni narod in je bil tudi prepovedan v začetku pri njih ta kitajski pridev. Popolnoma razumljivo pa je to, če vzamemo v poštev, da velja oziroma je veljalo to ime v polni meri prvotnim prebivalcem Aino, s katerimi so tedaj morali Kitajci priti v stik. Da Aino danes tako pripadajo je glavn vzrok ta, da so podvrženi strastno opojnim pijačam. Japonska vlada jih skuša na vse mogoče načine še ohraniti, ker so se Aino izkazali v javnem življenju kot tako sposobni in inteligentni ljudje, ki bi lahko še mnogo pripomogli k procviču japonske države.

* * *

+ Zlate ribice. »Jaz imam zelo rad zlate ribice, tako lepo se podajo kot okrasek sobe, toda vsaka mi po nekaj dnevi pogine.« Količat je to slišati, a temu je kriva nevednost, kako ravnati s temi očarjujočimi živalicami. Hranijo jih z drobitincami, a tega ljudje ne vedo, da je kruhova drobtina v grlu ribice isto, kar je ribja koščica v otrokovem. Ali pa če jim dajejo mravljinčna jajca — takrat so gotovo prerađodarni, ker jim dostikrat v enem dnevu natrosijo toliko, kar bi zadostovalo za pol leta. Najvažnejše je, da ima ribica vsak dan svežo vodo ter da se je pri izmenjavi vode ne dotaknemo. Najlažje jo predenemo v zato namenjeni kozarcu. Kadar vidimo črne lise na ribi, je to znamenje bolezni, katero smo povzročili s tem, da smo se je dotaknili. Kar se tiče hrane, zadostujejo tri mravljinčja jajca na dan. Ne iti preko te mere! Posoda naj bo kolikor mogoče velika in mora stati na kraju, kjer je lončni žarki ne dosežejo.

Nazdonila

Letošnji redni občni zbor Trgovskega društva MERKUR v Ljubljani, ki bo obenem proslava 25-letnico obstoja društva, se vrši v soboto dne 17. aprila 1926 ob 8 uri zvečer v veliki dvorani Kazinu v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Po občnem zboru se vrši v istih prostorih takoj Merkurjev jour fix, pri katerem sodeluje društveni pevski zbor in salonski orkester. — Odbor.

Železničarji UJNZ. Drevi ob 8. uri zvečer se vrši v steklenem salonu restavracije na glavnem kolodvoru širši sestanek članov UJNZ, ki so istočasno člani »Narodno železničarskega glasbenega društva Sloge«. Pokrajinski odbor prosi za čimvečjo udeležbo. — Pokrajinski odbor UJNZ. — Dom, stavba zadruga državnih uslužbenec in upokojencev, r. z. v Ljubljani, vabi svoje člane na sestanek, ki bo danes ob 19. uri 30 min na ljubljanski glavni pošti (v poslopnem na dvorišču, I. nadstropje). Na sestanku bo načelstvo poročalo o svojem delovanju in bo zadružnica informiralo v zadevi zadržbenega posoila.

Narava in ljudje

Pridobivanje plutovine.

Plutovina je ona izmed redkih substanc, ki so specifično zelo lahke in se odlikujejo po tem, da so nepropustne za vodo in nepropustne za zrak. Radi tega je uporaba plutovine mnogovrstna in povpraševanje po njej izredno veliko. Snov sama predstavlja v botaničnem oziru staničje s tankimi stenami, ki je napolnjeno z zrakom, snov iz katere je zgrajeno to staničje, je suberin. Staničje te vrste se tvori samo v drevesni skorji nekaterih dreves, od katerih sta nam znana samo Quereus suber L. (plutec imenovan) in Quereus occidentalis Gay, ki se pa prav malo loči od prvega. Plutec doseže navadno višino 10—15 metrov, redkokdaj več, obseg dela pa znaša v dorastlem stanju največ 3—5 metrov. Največ ga raste v južni Španiji, Alžiru in Tunisu, v manjšem številu pa je zastopan tudi na južnem Francoskem in drugih deželah okoli Sredozemskega morja. Plutovino dobijo od drevesa enostavno na ta način, da mu olupijo drevesno skorjo. Kdaj nastopi za posamezno drevo čas lupljenja, ni merodajna starost drevesa, temveč premer debla oziroma njegov obseg. Sele tedaj kadar znaša premer debla najmanj 35—40 cm, lahko začnejo lupiti drevesno skorjo brez škode za nadaljnjo rast drevesa kakor tudi naraščanje plutovine same. To debelost doseže drevo šele po 25 do 30 letih. Po prvem lupljenju, pri katerem se navadno dobi le manj vredna plutovina, raste snov leto za letom neprestano v plasteh, dokler v 9 do 12 letih ne doseže tolike debelesti, da se izplača drevo drugič olupiti. Sicer je ta plutovina že mnogo boljša od prve, vendar je še jaka porozna. Sele pri četrtem ali petem

Gospodarsivo

Rudarska in topilniška produkcija.

V naslednjem podajamo podatke o rudarski in topilniški produkciji Slovenije v mesecu januarju letos (v oklepajih navajamo za primerjavo vedno podatke za mesec decembra 1925).

Svinčena ruda.

Producija je znašala 987 ton (1067 ton), od tega odpade na Mežico 978 ton (1067 ton), na Litijo pa 9 ton (10 ton). Zaposlenega delavstva je bilo skupaj v Mežici: uradnikov 34, nadzornikov 38 in delavcev 1132, v Litiji pa 2 uradnika, 1 nadzornik in 48 delavcev (Litija 62 delavcev in paznikov, Mežica 1243 delavcev in paznikov).

Cinkova ruda.

V Mežici je bilo nakopanih 42 (41) ton te rude. Delavstvo je všečno pri svinčeni rudi.

Svinec.

Svinčarna v Litiji v januarju ni obratovala. Štela je 5 uradnikov, 5 paznikov in 8 delavcev (3 tone in 7 delavcev v decembri). Topilnica v Žerjavu je natopila 870 ton (872); zaposlenih 5 uradnikov, 10 paznikov in 230 delavcev (244 delavcev in paznikov).

Cink.

Cinkarna v Celju je natopila 180 ton cinka (194); imela je 8 uradnikov, 8 paznikov in 179 delavcev (180 delavcev in paznikov).

• • •

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 31. marca 1926. (Vse v milijonih Din; v oklepaju razlika napram izkazu z dne 22. marca 1926.) Aktiva: kovinska podlaga 442-6 (- 1-6), posojila: na menice 1.159-0, na vrednostne papirje 163-9, skupaj 1.322-9 (- 3-7), račun za odkup kronskega bankovcev 1.151-9, račun za časne zamenjave 349-4, državni dolg 2966-3, vrednost založenih državnih posestev 2.138-3, saldo raznih računov 644-8 (- 1-0), skupaj 9016-6; pasiva: glavnica 28,8, rezervni fond 7-6, bankovci v obliku 5.683-1 (+ 2-4), račun za časne zamenjave 349-4, državni terjatev 115-0 (- 126-8), vrednost založenih državnih posestev 2.138-3, obveznosti: po žiru 272-9, po raznih računih 343-2, skupaj 616-1 (+ 116-5), ažira 77-8; skupaj 9016-6; obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Bilanca naše zunanje trgovine za 1925 – aktivna. Kakor poroča belgrajski »Trgovinski glasnik«, je bilanca naše zunanje trgovine v letu 1925 aktivna za cirka 180 milijonov dinarjev pri vrednosti celokupnega izvoza v tem letu, ki je bila 8.904 milijone dinarjev.

Pravila državne obrtne banke, Belgrajska obrtniška zbornica je pozvala za 25. IV. v Belgrad vse obrtniške sekcije naših zbornic in zveze obrtnikov v raznih centrih države, da z delegati prisostvujejo konferenci o pravilih državne obrtne banke, ki bodo predložena v odobritev trgov. ministrstvu.

Generalni konzulat v Brajli. Radi vedno večjega pomena Brajle (Romunija) za našo izvozno trgovino, je vlada ukinila generalni konzulat v Helsingforsu in sklenila otvoriti generalni konzulat v Brajli.

Kurzi eksotičnih valut. Ker se večkrat pripeti, da dobe banke ali kdo drugi v roke eksotične (tuje) valute, ki ne notirajo na naših borzah, podajamo v naslednjem pregled kurzov takih valut, in sicer so kurzi od konca meseca marca: japonski jen 23 Din, ki-

tajski tael 40 Din, indo kineški piaster 30 Din, filipinski pezo 25-60 Din; brazilski milreis 7 Din, argentinski pezo 21-50 Din, čilenski pezo 5-40 Din, ruski červonec 280 Din, finska marka 1-35 Din, letonski lat 10-40 Din, litvanski lit 5-45 Din, estonska marka 0-12 Din, španska pezeta 7-80 Din, portugalski eskudo 2-70 Din, turška lira 28-50 Din; v francoskih kolonijah so franki enakovredni francoskemu franku, v angleških pa tamošnji funti angleškemu funtu; kanadski dolar je nekaj par manj kot unijski dolar.

Kongres izvoznikov. Kongres izvoznikov iz vse države se vrši dne 18. aprila 1926 v Belgradu.

Hmelj. Hmeljarsko društvo iz Zatca (Češkoslovaška) poroča dne 2. t. m. o položaju tržišča s hmeljem sledče: čvrsta tendenca, ki je vladala že ves teden, se nadaljuje. Vsak čas so zaključki. Procent v celiem tednu je znašal 350 stotov po 50 kg. Cene so bile 3500 do 3550 Kč, za prima blago 3650 do 3700 Kč po stotu (50 kg). Dne 2. aprila so dosegle v Zatcu 3550 do 3750 Kč za 50 kg. Rezanje se je splošno že začelo 26. marca. Dela napredujejo in stanje rastline je ugodno. — Iz Nemčije poročajo o ugodnem stanju, cene so za Hallertom circa 500 mark.

Kartel ogrskih, čeških in avstrijskih zavarovalnic. Kakor poroča »Neues Wiener Journal« iz Budimpešte, so sklenile avstrijske, ogrske in češke zavarovalnice kartel in povišali premije za 10 do 15 odstotkov.

Zito. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu je zbral prve podatke o posejani površini z žitom na svetu. Iz teh posnemamo: Letos je bilo s pšenico posejanih na vsem svetu za 2 in pol odstotka manj kakor lani, kar je pripisovati zmanjšanju v Uniji, Indiji in Franciji. V sovjetski Rusiji so ozimine našejali na za 1 odstotek večjem prostoru kakor lani. Kar se tiče rži, je leto posejane na vsem svetu za 3-4 odstotkov manj kakor leta 1925. Prezimili so posevki na vsem svetu dobro in njih stanje koncem marca je ugodno. Prognoze so v splošnem ugodne.

Povišanje uvoznih carin v Franciji. Iz Pariza poročajo, da je senat sklenil sprejeti od vlade predlagano zvišanje carin za 30 odstotkov.

Velesjem v Solunu odložen. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je dobila od generalnega komisarja solunskega velesjemja obvestilo, da se je prireditev mednarodnega sejma v Solunu, ki bi se imela vršiti meseca maja t. l., odložila do oktobra t. l.

Uverjenje o izvoru za uvoz v Romunijo. V smislu rešenja romunske generalne direkcije carin z dne 10. februarja t. l. se je preklicala naredba z dne 25. novembra 1925 in v bodoče se pri uvozu blaga v Romunijo ne bo zahtevalo uverjenje o izvoru blaga.

Dopisi na konzulate. Na konzulat na Kifu je obvestil ministrstvo inostranskih del, da se obračajo nanj čestokrat trgovci in druge stranke za informacije. Vendar so redko kdaj vloge kolekovane. S tem se prijem odgovora samo zavlačuje, ker ga dobijo potom oblasti, ki imajo iztirjati predpisano takso. Interesenti se zato opozarjajo, da svoje vloge na konzulat predpisno taksirajo (na vlogi kolek v iznosu 5 Din in 30 Din za odgovor).

Uvoz Bolgarije iz Jugoslavije. Lani je uvozila Bolgarija za 182 milijonov levov naših produktov napram 148 milijonom leta 1924. Povišanje carin tudi v Bolgariji. Iz Sofije poročajo, da je 23. pr. m. bil uveljavljen novi bolgarski carinski tarif, ki uvaja nove pove-

čane carine za uvoz predvsem industrijskih produktov.

Nove romunske uvozne carine. Dne 1. t. m. so stopile v veljavno nove romunske uvozne carine na tekstilno blago, kovinske proekte, stroje, vozila, instrumente in ure, ki so višje od prejšnjih.

Sladkorna pesa v Evropi. Znani statistik F. O. Licht v Magdeburgu ceni površino kulativirano v 1926-27 s sladkorno peso v Evropi na 2.165.000 ha napram 2.132.000 ha v kampanji 1925-26. Od tega odpade na Jugoslavijo 40.000 ha napram 35.000 ha v kampanji 1925 in 1926 in 55.000 ha v kampanji 1924-1925 (rekord).

Polom velike milanske tvornice svile. Iz Milana poročajo o polomu tamkajšnje italijansko-ameriške tvrdke Sharbaro. Aktiva znašajo 13 milijonov lir v primeri s pasivi v znesku 80 milijonov lir.

Borza

7. aprila.

Dinar.

Zagreb: Berlin 13.525–13.565 (13.5275 do 13.6575), Italija 228.14–229.34 (228.12–229.32), London 276.115–277.315 (276.125–277.325), New York 56.696–56.996 (56.70–57), Pariz 108.37 do 200.37 (199–201), Praga 168.18–169.18 (168.20 do 169.20), Dunaj 8.019–8.0519 (8.01–8.05), Curih 10.93547–10.97547 (10.93547–10.97547), Amsterdam 22.60–22.90.

Curih: Belgrad 9.1375 (9.14), Pešta 72.70 (72.75), Berlin 128.50 (123.525), Italija 20.855 (20.85), London 25.24 (25.325), New York 518.625 (519), Pariz 18.0125 (18.025), Praga 15.375 (15.385), Dunaj 78.20 (78.25), Bukarešta 2.14 (2.14), Sofia 3.745 (3.75), Amsterdam 208.05 (208.075), Bruselj 19.25 (19.25), Madrid 73.31 (73.30), Konjenščina 135.85 (135.90), Stockholm 139 (139.175), Oslo 111.50 (111.40), Varšava 62.50.

Devize:

Dunaj, Belgrad 12.45, Kodanj 185.55, London 84.38, Milan 28.45, New York 707, Pariz 24.56, Varšava 85.05.

Valute:

Dunaj, Dolarji 706, angleški funt —, francoski frank 24.62, lira 28.50, dinar 12.40, češkoslov. korona 20.90.

Devize:

Praga, Lira 135.92, Zagreb 59.52, Pariz 117.12, London 163.97, Newark 33.70.

Vrednostni papirji.

Ljubljana: 7% invest. posoj. 75–76.50, vojna odškodnina 289–293, zastavni listi 20–22, kom. zadolžnice 20–22, Celjska 200–204, Ljublj. kred. 190 den., Merkantilna 100–102, záklik. 102, Praštediona 868–874, Slavenska 49 den., Kred. zavod 165–175, Strojne 94–99, Trbovlje 836–870, Večve 100 den., Šešir 109–115.

Zagreb: 7% invest. posoj. 75.50–76, agrari 44–44.50, vojna odškodnina 292–293, april 293 do 294.50, maj 296–297, Hrv. esk. 118–118.50, Kred. 114–116, Hipobanka 60–61, Jugobanka 98–99, Praštediona 870–875, Ljublj. kreditna 190 den., Srpska 132–145, Narodna banka 3900 den., Zem. Bos. 185–145, Eksportacija 24–25, Seferana 362.50–370, Nihag 34 bl., Gutmann 270–275, Slavex 150 bl., Trbovlje 367.50–370, Večve 100 den., Tipografija záklik. 50.

Dunaj, Don-sav.-jadr. 774.000, Zivno 810.000, Alpine 254.500, Gorenitz 120.000, Kranjska Industrijska —, Trbovlje 475.000, Hrv. esk. 184.000, Leykam 150.000, Jugobanka 113.000, Hip. banka 78.000, Avstrijske tvornice za dušik 240.000, Gutmann —, Mundus —, Slavex 185.000, Slavonija 53.800.

Blago.

Ljubljana, Les: bukovo oglje, suho, vilano, feo meja, 2 vag. 80–90, záklik. 90; rezana hrastovina, ostromroba, brez gnilih gré: 40 mm od 1.50 do 3 m dolž., 52 mm od 1.70–3 m dolž., 60 mm od 2 do 3 m dolž., 70 mm od 2.80–3 m dolž., 80 mm od 3–5 m dolž., vse od 14 cm napr., feo vag. Sušak 1200 den., hrastovina bodl. od 35 cm napr., od 2.50 cm napr., feo vag. Sušak 1850 den. — Premog: kal. ca 7000 antracit, Orle, feo vag. Skofljica: kosovec, za 1 tono 500 bl. kockevec, za 1 tono 450 bl. orehevec, za 1 tono 400 bl. zárob, za 1 tono 350 bl.; kal. ca 4800, feo vag. Ormož: kosovec nad 60 mm, za 1 tono 260 bl. kockevec 35/60 mm, za 1 tono 240 bl. orehevec 20/35 mm, za 1 tono 210

In njegova sestra Ančka. Med njimi sta bila Silvin in Silvia Rondonaz, ki sta siroti in skrbi za njo le revmatična stara mati; Krištof Fourchon v svežem in zlikanem perilu — Fourchonka je navdušena za čeber; — Klavdij in Klavdina Girard, doma vedno ostervana; Emanuelček, ki ni večji kot snop slame, čeprav ima že deset let; Mihec Sandoneires, ki se drži modro kot svetnik na podobici; Tinček, mlinarjev sinček, in njegova sestra Katinka, ki moli iz vsega srca; Peterček, Štefek, Janček, ki je imel o svečnici šest let in se drži lepo pokonci na svojih kratkih nogičah. Vse bi moral našteti, povedati nihim imena, popisati njih obraz, barvo njih oči in njih las, čeprav so rdeči, in tiste, ki so prijazni z deklicami, in še tiste, ki jih pretepajo, kakor da bi bili možje in žene, in tiste, ki so umazani, in vrtajo s prsti po nosu, in tiste, ki poznavajo luknje svitcev in kraje, kjer zore borovnice, jagode in maline. Moral bi našteti vseh dvainštirideset in to bi bila dolga in zmešana vrsta. V bitkah in v zgodovini in v vsakdanjem življenju so ljudje, ki jih nikjer ne imenujemo in ki so storili prav toliko ko drugi. To je krivično in vendar je tako. Eden postane kapitan, drugi ostane neznan vojak. In dostikrat ne vemo, zakaj tako.

Vso zimo in vso pomlad je klical Lipe svoje tovariše na križarsko vojsko. Večkrat, na mojo vero, skoro vsak dan jih je spominjal na zgodbico pastirčka Stefana, pred katerim so popadale ovčke na kolena in ki je šel preko morja, da bi rešil božji grob. Večkrat, na mojo vero, skoro vsak dan, jim je ponavljalo, da je papež jetnik na oni strani gorá, papež, ki daje otrokom ljubega Boga.

Ali ga hočete oprostiti, ko pride čas zato? Ali ga hočete prositi, da vam dá ljubega Boga, ki ga nam je obljubil?

Da, hočemo ga oprostiti. Toda kdaj bo prišel čas za to? Da, hočemo ga prositi, da nam dá ljubega Boga, ki ga nam je obljubil.

b, zdrob 10/20 mm, za 1 tono 100 bl; kal. ca 3500, feo vag. Novo meso: kosovec, za 1 tono 170 bl. kockovec 100 mm, za 1 tono 150 bl, orehevec 50 mm, za 1 tono 140 bl, zdrob, za 1 tono 130 bl. — Žito in poljski pridelki: pšenica biška, 76/77, feo vag. napl. p. 200 bl, koruza, času prim. suha, feo Postojna, tranz. za april 180 bl, koruza, času prim. suha par. Šid 120 bl, koruza, času prim. suha, feo vag. naki. p. 121 bl, koruza inzulanka,

ATLETIKA.

Gross country na 10 km za prvenstvo Jugoslavije se je vršil v nedeljo v Zagrebu. Klasificirali so se poedinci in moštva. Od ljubljanskih klubov je startala med moštvi Ilirija, ki se je plasirala na 2. mesto z 10 točkami, dočim je dosegel prvenstvo Gradjanec z 10 točkami. Kot poedinec je dosegel na cilj prvi Koren (Gradjanec), za njim Slapščar (Primorje), dalje De Reggi (Ilirija) itd. Za tekmovalce je vladalo živahno zanimanje. Haško igrišče, na katerem je bil start in cilj, je bilo razmeroma močno obiskano.

* * *

Nogometne tekme prihodnje nedelje. Ilirija igra s kombiniranim moštvom v Beljaku proti koščkemu prvaku Villacher Sportvereinu. Primorje igra predvdom kot reprezentanca Ljubljane v Celju proti reprezentanci Celja. V Ljubljani se igrajo tri prvenstvene tekme, med katerimi je najvažnejša tekma Hermes : Slovan, ki utegne pod okoliščinami odločiti placement na II. mestu ljubljanske prvenstvene tabele. Tekmi Jadran : Sla-vija in Ilirija : Svoboda sta manjše važnosti.

APNO

lepo kamniško, redno dobavim, po najnižji ceni, vagonsko

Fr. Bore, Kamnik

Zdravje je pol bogastva!

Za uspešno duševno in telesno delo, ter za uspeh v življenju sploh je človeku predpogoj telesno zadovoljstvo.

Ne mučite svoje telo pri vsakem koraku s trdim usnjatimi petami, ker one provzročajo močne potresljaje.

Nosite tudi Vi

Palma-kaučuk podplate in pte.

Vsi se potem ne bodoči hoteli nikakor več odreči ugodnemu in elastičnemu koraku.

Palma-kaučuk pte so trikrat tako trpežne in še ceneje kot usnje.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više.

Za odgovor znamko:

MESAR in KLOBASICAR

se sprejme takoj. Naslov v upravi pod štev. 2382.

KUHARICA, ki bi opravljala tudi druga hišna dela, išče službe k mali družini. Naslov v upravi >Slovenec< pod št. 2384.

Starješa oseba

išče sezonsko službo gospodinje, nadperice ozir, kopališke posrečnice —

govori slovensko, nemško, italijan, madjarsko,

francosko in nekaj angl.

Polož ev. tudi kavčijo.

Gre tudi v župnišče, k

gospodu z otroci, ali pa

k sami gospoj. — Naslov v upravi >Slovenec< pod

štev. — Zvesta: št. 2383.

Razpisuje se SLUŽBA

ORGANISTA

in CERVENIKA

na Rovi. Dohodki več-

noma iz zemljišč. Pro-

ste na župni urad Rova,

p. Radomlje. 2390

■ ■ ■ ■ ■

Poravnajte

naročnino!

Kovačega pomočnika

iščem, ki zna izdelovati

sekire in plankače. Na-

stop takoj. Ponudbe na

Josip KOVAC, Zamost

— Plešce. 2374

Dva akordanta

katera sta popolnoma sa-

inostojna in izvežbana v

izdelovali. vseh vrst opeke,

se čimprej pod ugled. po-

goji sprejemata. — Toza-

devne ponudbe naj se

naslovijo naravnost na:

>Centrala obč. opskarni-

skih podjetij, Gor. Rad-

gona<, katere ponudbe

naj bodo opremljene s

primer. dokazi o uspo-

sobljenosti. 2283

Hazenske prvenstvene tekme v Ljubljani se pričnejo v nedeljo s tekmo med Ateno in Primorjem. Prihodnjo nedeljo se sestaneta Atena in Ilirija, 25. t. m. pa Ilirija in Primorje.

SPORT V MARIBORU.

Na oba velikonočna praznika je vladalo v Mariboru živahno sporino življenje.

Nogomet.

Prvo moštvo ISSK Maribor je igralo proti rezervi. Rezultat 11 : 0 (polčas 6 : 0). Rezerva je nastopila v začetku igre samo zavesino in zmage si ostajala. Ima pa slab placement ter je tehnično zavestala. — Celjski Atletiki so nastopili dvakrat proti Rapidu. Prvi dan, 4. t. m., rezultat 2 : 1 (2 : 0), drugi dan 4 : 1 (2 : 0). Prvi dan je bilo živahno in zanimivo, drugi dan sta pa obe moštvi igrali desinteresirano. Sodila sta gg. Osebil in Frankl.

Hazena.

ASK Primorje: SD Rapid 8 : 0 (3 : 0). Družina Primorje je grala na potu v Mursko Soboto z družino Rapida. Primorje je bilo v prvi polovici igre nesigurno, pozneje si je pa opomoglo in onesmoglo vsako akcijo Rapida.

V nedeljo se vrše slednje tekme: V Ptaju igra Maribor pokalno tekmo s Ptujem. V Mariboru je prvenstvena tekma Rapid : Merkur in prijateljska rezerv Maribor : Merkur. — Hazena: prijateljska tekma Merkur : Maribor in sodniški izpit.

Sahovska coup-tekma se bo vršila v sredo, 14. t. m. ob 8. uri zvezde v dvorani restavracije Union (bivši Bioskop). Tekma bo tako zanimiva

in zabavna; vsi žahisti in člani Maribor. kluba se je bodo udeležili. Natančni spored še priobčimo.

Orel

Srenjski svet Žentipeterske orlovske srečenje se vrši v nedeljo, dne 11. aprila t. l. ob 8. uri dopolne v Zadružni gospodarski banki v Ljubljani. Odsekovne zastopnike prosim, da se zanesljivo udeležete. Bog živi! — Predsednik.

Polzvedovanja

Kmetica, ki je na veliko soboto izplačala kupovalki zelenjadi 100 Din preveč, se naj zglasti v upravi >Slovenec< kjer izve naslov.

Našla se je na Gradu svilena otroška čepica. Dobri se Zarnikova ulica 17.

Izbubila se je denarnica z manjšo vsoto denarja in ključem. Pošten najditelj se prosi, da jo odda na naslov: J. Strah, Pristava, p. Mengaš.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 7. aprila 1926.

Višina barometra 3088 m

Opazovanja kraj	čas	Baro-meter	Toplotni v C°	Rel. visaga %	Vejer in brzina v m	Oblač- nost 0-10	Vrsta padavin		V Ljub- ljani je povprečni barometer nizki za 32 mm
							ob opazovanju	v mn za 7 dn.	
Ljubljana (dvorce)	7	766.0	6.8	86	NE 1	0			0
	8	765.7	8.8	83	NNE 0.5	0			
	14	761.1	22.1	35	SW 6	0			
	21	762.1	14.2	58	SW 2	0			
Zagreb	8	764.5	13.0	71	SE 3	0			0
Beograd	762.5	16.0	63		WNW 1.5	1			0
Sarajevo	765.8	10.0	5/		ESE 1.5	0			0
Skopje	763.8	12.0	59		SW 0.5	4			0
Dubrovnik	765.0	11.0	83		mračno	0			0
Praga	7	764.0	7.0	—	SSW 1.5	5			0

Barometer je reducirjan na morsko gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznana v glavnem spremenljivo vreme.

Priporočajo se naslednje mariborske turke:

Stavbno podjetje
ACCETTO & drugovi
država z o. z.
Maribor, Frančiškan. ul.

Ivan Lorber
stolar
MARIBOR
Vetrinjska ulica št. 3

A. Sprager
elekt. podjetje
Maribor, Kopitarjeva ul. 12

Josip Brandl
izdelovalnica orgel in
klavirjev, MARI-BOR
Širokemayerjeva ulica

M. Osleg
trgovina usnja
in čevljarskih potroščin
Maribor, Glavni trg 17

Ivan Staudinger
pohištvo
in sobno inžistarstvo
Maribor, Soška ulica št. 5

Josip Čebokli
nasl. Strausgitlov
parna pekarna
Maribor, Glavni trg št. 9

Ferd. Rogatsch
cementni izdelki
in gradbeni materiali
Maribor, Frančiškan. 17

MAKS USSAR
stavbno in galanterijsko
kleparstvo, instalacije
Maribor, Gregorčičeva 17

Karel Jarh
trgovina z lesom in premogom
Maribor, Gregorčičeva 1

Drago Rosina
galanterija, parfumerija
vrvar, in pletrarsko blago
Maribor, Vetrinjska 26

Podružnica
Slovenčeve uprave
Maribor, Koroška c. 1.

Krasni dunajski modeli v salonu

P. Barborič, Ljubljana, Mestni trg 7

Velika izbiro steklenih klobukov. Slamniki od Din 60.— naprej, cestlice, trakovit itd.

Preoblikovanje slamnikov po najnovejši modi.

Cene priznano nizke.

Uprava Snežniške graščine v Snežniku, pošta Stari

trg pri Rakeku, javlja žalostno vest, da je njen zvesti uradnik, gospod

Franjo Irovec

ekonomski in gozdni oskrbnik

v torek, dne 6. aprila po polnoči preminul.

Pogreb bo v sredo dne 7. aprila ob 4 popoldne.

Snežnik, dne 6. aprila 1926.

